

Sağlık Bakanlığından:

GELENEKSEL, TAMAMLAYICI VE ALTERNATİF TIP UYGULAMALARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, insan sağlığına yönelik geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp yöntemleri ile bu yöntemleri uygulayacak kişilerin eğitimi ve yetkilendirilmelerini, bu yöntemlerin yapılabileceği sağlık kuruluşlarının belirlenmesi, çalışması ve denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamalarının yapıldığı kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait yeterli teknik ve personel alt yapısına sahip-hastaneleri, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'e göre ruhsatlandırılmış kuruluşları ve bu kuruluşlarda yöntemleri uygulayacak kişileri ile bu kişilerin eğitimlerini ve bunların faaliyetlerinin denetlenmesini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı icrasına dair Kanunun Ek 13 üncü maddesine, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 9 uncu maddesinin (c) bendine ve 11/10/2011 tarihli ve 663 Sağlık Bakanlığı Ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin (ğ) bendi ile 40 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- b) Eğitim merkezi: Bakanlıkça eğitim için yetkilendirilmiş uygulama merkezlerini,
- c) Eğitimci: İlgili alanda "Uygulama Sertifikası" bulunan, en az üç yıl ilgili uygulama alanında aktif çalışmış ve en az iki tane ulusal/uluslararası bilimsel yayını olan tabip, dış tabibi ve/veya eczacılardan eğitim vermek üzere Bakanlık ve Bilim Komisyonunca uygun bulunan kişiyi,
- ç) Genel Müdürlük: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- d) Komisyon: Geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamaları bilim komisyonunu,
- e) Müdürlük: İl Sağlık Müdürlüğünü,
- f) Sertifikalı hekim: Geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamaları ile ilgili olarak Bakanlığın yetkilendirdiği eğitim merkezleri tarafından sertifikalandırılmış hekimi,
- g) Uygulama: Geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp yöntemlerini,
- ğ) Uygulama merkezi: İlgili alanda sertifikası bulunan tabip ve/veya dış tabibi sorumluluğunda ve bu Yönetmelikte belirlenen uygulamaları yapmak üzere Eğitim ve Araştırma Hastanesi veya üniversite uygulama ve araştırma merkezi bünyesinde kurulan ve Bakanlıkça yetkilendirilmesi halinde eğitim verilebilecek merkezi,

h) Ünite: İlgili alanda sertifikası bulunan tabip ve/veya dış tabibi sorumluluğunda ve bu Yönetmelikte belirlenen uygulamaları yapmak üzere, Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler, Üniversite Hastaneleri, Özel Hastaneler Yönetmeliği ve Ayakta Teşhis Tedavi Yapan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre ruhsatlandırılmış kurum/kuruluşların bünyesinde kurulan birimleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulamaların Belirlenmesi, Sağlık Kuruluşlarının Türleri, Temel Özellikleri ve Çalışma Esasları

Uygulamaların belirlenmesi

MADDE 5- (1) Bilim komisyonu, uygulamaların bilimsel kanıtlarını inceleyerek kişilere uygulanıp uygulanmayacağı ve uygun görülenlerden hangilerinin ünite veya uygulama merkezinde uygulanabileceği hususunda Bakanlığa görüş verir. Bakanlık gerektiğinde ünite ve uygulama merkezinde yapılabilecek uygulamaların bilimsel yönden Bilim komisyonunda değerlendirilmesini isteyebilir.

(2) Uygulamalar Bakanlıkça yetkilendirilmiş, ünite ve uygulama merkezi haricinde yapılamaz. Uygulama merkezlerinde, üniteler için belirlenen uygulamalar da yapılabilir.

(3) Uygulama Merkezlerinde, bu Yönetmelik ekinde bulunmayan işlemler için 13/04/2013 tarihli ve 28617 sayılı Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik kapsamında araştırma yapılabilir ve yapılan araştırmaya ilişkin dosyaların bir örneği de Genel Müdürlüğe gönderilir. Gönderilen bu çalışmalar uygulamaların ülke genelindeki gelişimi, etkinliği ve kanıt düzeyi açısından Bilim Komisyonunca değerlendirilir. Gönderilen bu veri ve çalışmalar kişilerin bilgi ve izni olmaksızın kişisel bilgileri belli edecek şekilde kullanılamaz.

(4) Üniteler Yönetmelik eklerinde yer alan ünitelerde yapılabileceği belirtilen uygulama endikasyonlarından başka işlemler yapamaz.

(5) Uygulamalar Bakanlıkça yetkilendirilmiş, ünite ve uygulama merkezi haricinde yapılamaz. Uygulama merkezi, ünite için belirlenen uygulamaları da yapabilir.

Uygulamaların yapılabileceği yerler ve yetkili kişiler

MADDE 6- (1) Uygulamalar Bakanlıkça yetkilendirilmiş ünite ile uygulama merkezlerinde ve ilgili alanda “uygulama sertifikası” bulunan tabip ve sadece dış hekimliği alanında olmak üzere dış tabibi tarafından yapılabilir. Uygulama alanında temel eğitimi bulunan sağlık meslek mensupları merkez ve ünitelerde hekimlere uygulamada yardımcı olabilirler.

(2) Dış hekimliği uygulama ve araştırma merkezlerinde ve dış hastanelerinde sadece dış hekimliği alanında uygulama yapılabilir.

Sertifikalandırma

MADDE 7- (1) Uygulamalar ilgili alanda Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği hükümlerine göre standartları belirlenmiş programlardan sertifika almış kişilerce yapılır.

(2) Eğitimler, Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği hükümlerine göre, bilim komisyonunun görüşünü de alınarak, belirlenen alanlarda ve Bakanlıkça yetkilendirilmiş, standartlara uygun eğitim merkezlerinde verilebilir.

(3) Yurt dışından alınan eğitim belgesi ya da sertifikaların geçerliliği için başvuranların belgeleri Bilim Komisyonunca incelenir, gerek duyulması halinde ilgili alanda çalışma grubu oluşturularak görüşleri alınır. Bilim Komisyonunca kişinin yeterli eğitim aldığına karar verilirse kişiye sınav hakkı verilir. Sınav, Bilim Komisyonunca veya belirlediği eğitim merkezlerindeki eğitimcilerden de oluşan en az üç kişilik alt komisyonca Bakanlığın

belirlediği tarih ve yerde, yazılı ve sözlü/uygulamalı olacak şekilde yapılır. Yazılı ve sözlü/uygulamalı sınavlarda en az yetmiş puan alan başarılı sayılır ve yurt dışından alınan eğitim belgesi ya da sertifika Bakanlıkça geçerli kabul edilir.

(4) Yurt dışından alınan belge ya da sertifikaların geçerliliği için aşağıdaki belgelerle birlikte Bakanlığa başvurulur.

a) 2 adet fotoğraf, T.C Kimlik numarası beyanı ve tebligata esas adres beyanı.

b) Tıp Doktoru/Dış Hekimi diplomasının müdürlükçe onaylanmış sureti ve yurt dışında tıp eğitimi alınmışsa ise Yüksek Öğretim Kurumundan alınan denklik belgesi.

c) Eğitim alınan kurumun, Ülkenin resmi sağlık otoritesi ve o ülkedeki Türkiye Misyon Şefliği tarafından yetkilendirildiğine dair belge.

ç) Teorik ve pratik eğitim alındığının, bu eğitimin müfredatı konu başlıklarının ders saatlerine göre belgelenmesi gerekmektedir.

d) Eğitim gördüğü ülkede en az eğitim süresi ile uyumlu olacak şekilde ikamet edildiğinin pasaportla veya diğer resmi belgelerle belgelenmesi gerekmektedir.

e) Adayın eğitim aldığı dili bildiğini belgelendirmesi gerekmektedir. ~~istenir.~~ Türkçe eğitim verildiği veya Türkçe tercüman kullanıldığı belgelenenlerden yabancı dil belgesi istenmez.

f) Akupunktur, Homeopati, Osteopati, Fitoterapi vb uygulamaların eğitim müfredatının vücudun bütününe kapsayacak şekilde olması gerekmektedir.

(5) Dilekçe ekinde sunulan belgelerin güvenilirliği Bilim Komisyonu/Alt Bilim Komisyonu tarafından değerlendirilir. Belgeleri kabul edilenlere Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda sertifika düzenlenir.

Uygulama merkezi ve ünitelerin çalışma usul ve esasları

MADDE 8- (1) Uygulama merkezi veya ünitelerin bilimsel, teknik alt yapı ve personel yönünden sahip olmaları gereken standartları Bakanlıkça belirlenir.

(2) Uygulama merkezi veya ünite açmak isteyen hastaneler ve Ayaktan Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre ruhsatlandırılmış kuruluşlar Bakanlığa başvurur. Uygulama merkezi ve/veya ünitelerin açılma başvuruları belirlenmiş standartlara uygunluğu bakımından ve başvuru yapılan ilde ihtiyaç bulunup bulunmadığı, Bilim komisyonunca ve Bakanlıkça değerlendirilir. Bilim komisyonunca uygun olarak görülen başvuruların Bakanlıkça da uygun görülmesi halinde uygulama merkezi ve/veya ünite açma yetkisi verilir.

(3) Ünite ve uygulama merkezinde, yapılan tüm uygulamalar ile ilgili olarak hastalara ait hasta dosyası hazırlanır. Hasta dosyası ve verilerin elektronik ortamda talep edilmesi halinde Bakanlığa gönderilmesi zorunludur.

(4) Yapılan uygulamalara bağlı olarak hastalarda ortaya çıkan her türlü istenmeyen etki, her ay düzenli olarak bulunduğu müdürlüklerde toplanır ve Bakanlığa bildirilir.

(5) Kişilere yapılacak uygulamalar için 01/08/1998 tarihli ve 23420 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Hasta Hakları Yönetmeliğinde belirtilen şekilde "Bilgilendirme ve Rıza Formu" hazırlanır ve uygulama yapılacak tüm hastaların rızası alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kuruluş ve Alt Yapı Standartları

Bulundurulması zorunlu asgari birimler

MADDE 9- (1) Faaliyet gösterilecek yerlerde ilgili mevzuatlarına göre zorunlu olarak bulundurmaları gereken bölümlere ve malzemelere ilave olarak her birim için ayrıca

uygulamaya yönelik özellik arz eden bölümlerin ve malzemelerin ilave edilmesine Bakanlıkça izin verilir.

Ünite ve uygulama merkezinde bulundurulması zorunlu asgari birimler

MADDE 10- (1) Faaliyet gösterilecek yerlerde ilgili mevzuatlarına göre zorunlu olarak bulundurmaları gereken bölümlere ve malzemelere ilave olarak her birim için ayrıca uygulamaya yönelik özellik arz eden bölümlerin ve malzemelerin ilave edilmesine Bakanlıkça izin verilir.

(2) Ünite ve uygulama merkezinde aşağıda belirtilen asgari bölümler bulunur:

a) Muayene ve uygulama odası: Asgari 16 metrekare yüzölçümünde muayene ve uygulama için gerekli asgari tıbbi malzemenin ve donanımın bulunduğu bir odadır.

b) Hasta kabul ve bekleme alanı, arşiv gibi alanlar kurum içinde ortak kullanılabilirler. Müstakil olarak kurulan merkezlerde hasta kabul ve bekleme alanı, arşiv gibi alanlar Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkındaki Yönetmelik asgari şartlarına uygun şekilde hazırlanır.

Tıbbi cihaz, malzeme ve ilaçlar

MADDE 11- (1) Ünite ve uygulama merkezinde Ek-1'de yer alan asgari tıbbi cihaz, araç gereç ve ilaçların bulundurulması zorunludur.

(2) Her uygulama için, özellik arz eden tıbbi cihaz, araç gereç ve ilaçlar komisyonca gerektiğinde her yıl yenilenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilim Komisyonu ve Eğitim Merkezleri

Bilim komisyonunun kuruluşu

MADDE 12- (1) Uygulamaları yapacak hekimlerin ve uygulayıcıların kimleri, hangi şartlarda ve hangi hastalıklarda tedavi edebilecekleri, uygulamaları öğrenmek için gerekli teorik ve pratik uygulama müfredatı ile verilen sertifikaların değerlendirilmesi ile ünite ve uygulama merkezi bilimsel, teknik alt yapı ve personel kriterlerine uygunluğu ile ilgili görüş vermek üzere, Bakanlıkça Geleneksel, Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp Uygulamaları Bilim Komisyonu oluşturulur

(2) Bilim komisyonu:

a) Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü veya ilgili Daire Başkanı Başkanlığında,
b) İlgili alanlarda bilimsel olarak öne çıkmış, üniversitede öğretim üyesi veya Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna bağlı hastanelerde uygulama yapan uzman hekimler arasından seçilecek üç üye,

c) Kamu/özel üniversitelerden Eczacılık veya Farmakoloji bilim dalından iki öğretim üyesi,

ç) Uygulama sertifikası olan en az 5 yıldır aktif olarak uygulama yapan mesleğini serbest olarak icra eden iki hekim,

d) Kamu/özel üniversitelerden medikal onkoloji bilim dalında bir öğretim üyesi,

e) Kamu veya özel sağlık kuruluşundan/üniversitelerden bir Tıbbi Etik ve Deontoloji Uzmanı,

f) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumundan en az Daire Başkanı düzeyinde bir kişi,

g) Türkiye Halk Sağlığı Kurumundan en az Daire Başkanı düzeyinde bir kişiden,

h) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumundan en az Daire Başkanı düzeyinde bir kişi,

olmak üzere 13 üyeden teşekkül eder.

(3) Bilim komisyonu üyeleri Bakan tarafından belirlenir. Üyeler iki yıl süreyle görev yapar. Bilim komisyonu üyesi üst üste toplantıya iki defa katılmaz ise üyeliği iptal edilir. Bilim komisyonu, gündem maddelerini görüşerek raporunu hazırlar.

(4) İhtiyaç duyulan konularda çalışma yapmak üzere Bakanlık çalışma grupları kurabilir.

Bilim komisyonunun çalışma şekli

MADDE 13- (1) Bilim komisyonu Genel Müdürlüğün daveti üzerine genel müdür veya görevlendirdiği yetkili daire başkanı başkanlığında yılda en az iki defa toplanır. Bakanlık gerektiğinde Bilim Komisyonunu toplantıya çağırabilir.

(2) Toplantı gündemi en az 7 gün önceden üyelere bildirilir.

(3) Bilim komisyonu, salt çoğunluk ile toplanır ve karar alır. Oylarda eşitlik halinde Başkanın tarafı olduğu görüş geçerli sayılır.

(4) Bilim komisyonunun sekreteryaya hizmetlerini Genel Müdürlük yürütür.

Bilim komisyonunun görevleri

MADDE 14- (1) Bilim komisyonu uygulamaların bilimsel doğrultuda gelişmesi ve uygulanması için aşağıdaki konularda tavsiye kararları alır:

a) Ülkemizde uygulama yapmak isteyen kişilerin yurt dışından aldıkları eğitim belgesi ve sertifikaları inceleyerek Ülkemizde uygulama yapıp yapamayacakları hususunda görüş bildirir.

b) Uygulama alan ve temel eğitimi ile ilgili usul ve esaslar hakkında Bakanlığa görüş bildirir.

c) Uygulamaların endikasyon ve kontrendikasyonlarını her yıl yeniden gözden geçirerek değişiklikleri belirler.

ç) Uygulamalar ile ilgili yönlendirici, aydınlatıcı ve bilimsel çalışmalar yapar.

d) Bakanlık tarafından ihtiyaç duyulan uygulamalarla ilgili bilimsel ve teknik konularda gerekli çalışmaları yapar.

e) Uygulama yapılan yerlerde bulunması gerekli tıbbi araç, gereç, personel, mekan standartlarının oluşturulması konularında Bakanlığa görüş bildirir.

f) Ünite ve Uygulama Merkezi bilimsel, teknik alt yapı ve personel kriterlerine uygunluğu hususunda görüş verir.

g) Eğitimcilerin yeterliliğini inceler ve uygunluk konusunda görüş verir,

Eğitim Merkezi

MADDE 15- (1) Eğitim merkezi olmak isteyen uygulama merkezi gerekli bilgi ve belgeleri hazırlayarak başvuru dilekçesi ile Bakanlığa başvurur.

(2) Başvuru Genel Müdürlükçe ön incelemeye tabi tutulur. Ön incelemesi uygun görülenler Bakanlık Onayı ile eğitim merkezi olarak yetkilendirilir.

(3) Bakanlıkça eğitim merkezi yetkisi verilenler, her eğitim için eğitim tarihleri, katılımcı listelerini ve gerekli evrakları Bakanlığa gönderir. Her eğitim döneminde Bakanlıktan tekrar izin alınmaz.

(4) Eğitim Merkezinde eğitim sorumlusu dışında ilgili alanda uygulama ve pratik eğitim verebilecek özelliklere sahip en az üç eğitmeni bulundurulur.

(5) Eğitim salonu iletişim engeli olmaksızın, görüşü engelleyen sütun v.b. olmayan, aydınlık, havalandırma bulunan katılımcıların interaktif eğitim alabilecekleri yeterli konfora sahip fiziki alan olmalıdır. Teorik eğitimin uygun teknoloji ile yapılmasına olanak sağlayacak gerekli donanım bulunmalıdır.

- (6) İlgili pratik eğitimin yapılabilceği poliklinik bulunmalıdır.
- (7) Kursiyerlerin kullanacağı dinlenme ve giyinme alanı bulunmalıdır.
- (8) Eğitim merkezi kursiyerlerden ilgili mevzuata göre Bakanlıkça onaylanmış eğitim ücretini alır.
- (9) Teorik dersler uzaktan eğitimle verilecek ise bu konuda gerekli alt yapı düzenlenmiş ve Bakanlıkça da onaylanmış olmalıdır. Bakanlık gerek duyduğu zamanlarda denetim yapar.
- (10) Kamu kurumu çalışanlarından, ihtiyacı sağlamak ve geliştirmek amacıyla Bakanlıkça da uygun görüldüğu takdirde öncelikli ve ücretsiz olarak “Hizmet İçi Eğitim” kapsamında görevlendirme yapılabilir.
- (11) Kamusal alanda “Hizmet İçi Eğitim” kapsamında görevlendirilebilmesi için bünyesinde “Ünite” veya “Uygulama Merkezi” bulunmalı ve personel eksikliği/yetersizliği belgelenmelidir. Bu şekilde eğitim alanlar kurumunda en az iki yıl çalışmak zorundadır, aksi durumda eğitim ücreti 3 kat olarak, görevlendirme sürecinde ödenen ek ödemeler vs, süreler dikkate alınarak geri alınır. Buna yönelik eğitime katılacak kişiden taahhütname eğitime başlamadan alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetleme, Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim

MADDE 16- (1) Ünite ve Uygulama Merkezi Müdürlük tarafından oluşturulan ekipler tarafından en az yılda bir kez denetlenir. Bakanlıkça gerektiğinde olağan denetimler haricinde denetim yapılabilir. Denetim ile ilgili bulgular ve sonuçlar Müdürlüğe ait teftiş ve denetim defterine yazılır.

(2) Müdürlükçe en az şube müdürü başkanlığında, mümkün olması durumunda denetlenen alan ile ilgili eğitim almış ya da tecrübesi olan dahili ve cerrahi branşlardan birer uzman hekim/hekim, varsa Eczacılık Fakültesinden bir öğretim üyesinden oluşan en az üç kişilik denetim ekibi oluşturulur.

(3) Denetimlerde tespit edilen eksiklikler için, denetim formunda eksikliğin giderilmesi için verilecek süre sütununda belirlenen süreler verilir. Bu süre içerisinde, belirlenen eksikliğini gidermediği tespit edilen, Ünite ve Uygulama Merkezi, denetim formunda öngörülen müeyyide uygulanır. Müeyyide sebebiyle faaliyeti geçici olarak durdurulan Ünite ve Uygulama Merkezi verilen süre sonunda; eksikliklerini gidermediği tespit edildiği takdirde ilgili birimin faaliyetine son verilir.

(4) Denetimlerde birden çok eksikliğin aynı anda tespit edildiği durumlarda, eksikliklerin giderilmesi için tanınacak süre veya eksiklikler giderilmediğinde uygulanacak faaliyeti durdurma süresi olarak, süresi en uzun olan hüküm için belirlenen süre uygulanır.

Ücret

MADDE 17- (1) Uygulamaların fiyat listesi Bakanlıkça belirlenir ve uygulamaların ücreti hizmet alan kişiler tarafından ödenir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 18- (1) Ünite ve uygulama merkezlerine ilişkin hüküm bulunmayan hallerde, ilgili sağlık kuruluşunun tabi olduğu mevzuat hükümleri uygulanır.

Tanıtım ve bilgilendirme

MADDE 19- (1) Bu yönetmelik kapsamındaki uygulamalar, ünite ve uygulama merkezlerine ilişkin olarak Bakanlıkça belirlenen tanıtım faaliyetlerini yapabilir. Bakanlıkça belirlenen tanıtım hükümlerinin ihlali halinde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) Bu yönetmelik kapsamındaki uygulamalara ilişkin tedavi ürünleri hakkında tanıtımlar birinci fıkra kapsamında değerlendirilmez. Bu ürünlerin tanıtımlarında kendi mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik ile, 17/09/2002 tarihli ve 24879 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Akupunktur Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları İle Bu Tedavinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Akupunktur uygulaması için Bakanlıkça yetkilendirilmiş olan eğitim merkezleri 6 ay içerisinde bu Yönetmeliğe uyum sağlamak zorundadır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22– (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

EK- 1

ÜNİTE VE MERKEZLERDE BULUNDURULMASI ZORUNLU ASGARI CİHAZ VE MALZEMELER	
Muayene masası	1 adet
Tansiyon aleti	1 adet
Steteskop	1 adet
Laringoskop	1 adet
Ambu cihazı	1 adet
Airway	Farklı boylarda, yeterli sayıda
Endotrakeal tüp	Farklı boylarda, yeterli sayıda
Seyyar oksijen tüpü	1 adet
Oksijen maskesi	Yeterli sayıda
Çeşitli enjektör	Yeterli sayıda
I.V. kanül	Farklı boylarda, yeterli sayıda
Seyyar lamba	1 adet
Mobil aspiratör	1 adet
Aspirasyon sondası	Yeterli sayıda

ÜNİTE VE MERKEZLERDE BULUNDURULMASI ZORUNLU ASGARI İLAÇ LİSTESİ		
1	Isoptine ampul	3 adet
2	Kortikosteroid ampul	3 adet
3	Antispazmodik ampul	3 adet
4	Polivinil prolidine iyot sol. 500cc.	1 adet
5	%5 dextroz 500 cc	2 adet
6	% 0,9 luk NaCl. 500 cc	2 adet
7	%20 mannitol 500 cc	2 adet
8	1/3 İzodeks 500 cc.	1 adet
9	Adrenalin 1 mg	5 amp
10	Atropin sulphat 0,5 mg	5 amp.
11	Dopamin	2 amp
12	Lidocain %2	2 amp

13	Antihistaminik	5 amp
14	Aminophillin	2 amp
15	Diazepam .	2 amp
16	Oral antihipertansif (KAPTOPRİL)	1 kutu
17	Diüretik	5 amp

TASLAK

AKUPUNKTUR

1) Tanım

İğne (kuru iğne), lazer ışınları, elektrik stimülasyonu (elektroakupunktur),kupa, termik stimülasyonu (moksa), elektromagnetik titreşim,akupres (parmakla basınç uygulama) ve frekans gibi bilimsel uyarı yöntemleri ile vücuttaki bulunmuş özel noktaların uyarılması suretiyle yapılan uygulama yöntemini ifade eder.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

Hekim veya kendi alanında uygulama yapmak üzere diş hekimi.

3) AKUPUNKTUR ENDİKASYONLARI

Tüm aşağıdaki endikasyonlarda tedaviye destekleyici yöntem olarak kullanılabilir

ÜNİTELERDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Kasın spazma bağlı ağrısı
Fonksiyonel Gastrointestinal Sistem Hastalıkları
Kas- iskelet sisteminin mekanik ağrısı
Baş ağrısı (migren, gerginlik tipi, organik olmayan baş ağrıları)
Bulantı ve Kusma (organik nedene bağlı olmayanlar)
Diş Ağrıları
Eklem Ağrıları
Diz Ağrıları (artroz)
Bel Ağrısı(disk hernisinin akut konservatif dönemi)
Romatoid artrit ağrısı
Gastroözofajiyal reflü ve gastrit
Tenisçi Dirseği (diğer destek tedavilerine yardımcı)
Bell Paralizisi(konvansiyonel tedaviye yardımcı)
Astmanın bazı semptomlarının azaltılmasında yardımcıdır
İnfertilite nedeniyle İVF hazırlık evresinde
Fibromiyalji
Organik nedene bağlı olmayan uyku bozukluğu
Obezite (eksojen obesite tanısı almış hastaya yardımcı)
Polikistik Over Sendromu (tanı almış hastanın tedavisine yardımcı)
Premenstrual Sendrom
Dismenore
Kaşıntı (allerjiye, cilt kuruluşuna bağlı)
İlacın neden olduğu Sializm (Tükrük Fazlalığı)
Boyun Tutukluluğu
Sigarayı bırakırken oluşacak sıkıntıların azaltılmasında yardımcıdır
Tourette Sendromu
Anksiyete
Kaygı

Primer Dismenore

Gece işemeleri (organik bir nedene bağlı olmayan gece işemeleri)

Esansiyel Hipertansiyon (İlaç kullanan hastanın ilaçları bırakılmırmaz, takibe alınır)

İnmeye bağlı kısmı felçlerde

Kemoterapi ve Radyoterapinin yan etkileri (Bulantı, kusma, ağrı, ağız kuruluğu, anksiyete)

Allerjik Rinit semptomları

Kronik enflamatuar eklem hastalıklarına bağlı ağrılar

Göz kuruluğu (idiopatik ve /veya Jogren hastalığına bağlı) destek tedavisi

Temporamandibular eklem disfonksiyonu

Genel iyilik hali için

Genel vücut direnci artışı için

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluklarında destek tedavisi

Vertigo (organik nedeni olmayan)

Postherpetik Nevralji

Nedeni bulunamayan sağırılık

Geriatride günlük yaşam konforunu artırmaya yönelik

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Kronik Ülseratif Kolit semptomları

Urolitiazis semptomları

Doğum Ağrısı

Prograsif Nörolojik defisiti olmayan ve kauda ekuina saptanmayan sinir kökü irritasyonları

Akut Omurga ağrısı

Kronik Prostatit semptomlarını hafifletici

Alkol bağımlılığı tedavisinde yoksunluk belirtilerini azaltmada yardımcı tedavi olarak

Çocukta Postextubasyon sonrası

Opium, Kokain, Eroin bağımlılığı yoksunluk belirtilerini azaltmada yardımcı tedavi olarak

Bronşial astım (ilaçları kesilmeden, göğüs hastalıkları doktoru ile beraber takip edilir)

Herpes Zoster ağrısı

Gastroenterite bağlı karın ağrısı

Renk körlüğü

Spinalkord yaralanmasına bağlı nörojenik mesane

Kronik Pulmoner Kalp Hastalığı

Kronik Akciğer Hastalığı

Yaşa bağlı Makuler Dejenerasyon

DiabetikRetinopati ve diğer retinopatiler

Üveit

Alzheimer da ilerlemenin durdurulması

Retinitis pigmentoza

Glokom

Gözün enflamatuar hastalıkları

Tüm endikasyon ve semptomlarda ilgili branşın doktoru ile koordine çalışılması

4) AKUPUNKTUR KONTRENDİKASYONLAR

Gebelik (ilk üç ayda alt karın bölgesi,2.ve 3.trimestirde üst abdomen ve lumbosakral bölgelere uygulanması,yoğun uyarı veren noktalara akupunktur uygulanması)

Acil durumlarda

Kanama diatezi olan hastalar

5) BULUDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEME:

Steril tek kullanımlık çelik iğne.

6) BULUNDURULABİLECEK CİHAZ ve MALZEMELER:

Elektro akupunktur, kulak ve vücut dedektörü, lazer akupunktur cihazı, gümüş ve altın iğne.

7) AKUPUNKTUR SERTİFİKA EĞİTİM MÜFREDATI

Akupunktur uygulama eğitimi toplam 500 saat olup 8 modülden oluşmaktadır. Bunun 400 saati vücut akupunkturunu (250 saat teorik ve 150 saati pratik) 100 saati Kulak Akupunkturunu (70 saati teorik ve 30 saati pratik) olarak verilmelidir.

MODÜL 1

Akupunktura Genel Yaklaşım 30 Saat

Anatomi(Topografik)
Akupunktur Tarihçesi
Yin-Yang
5 Element Teorisi
Qi Kavramı
Meridyen Kavramı
Zang Fu Fizyolojisi (akupunktur felsefesine göre organlar,görevleri ve birbirleri ile ilişkileri)

Qi,Kan ve Vucut Sıvıları,meridyenler 20 Saat

Kan,vücut sıvıları ve Qi'inin birbirleri ile ilişkileri
Zang Fu Organları ile Qi ilişkisi Akupunktur teknikleri (Moxibüsyon,kupa,elektrostimülasyon, diğer bazı cihazlarla,lazerle,masaj ile noktaların uyarılması metodları)
Akupunktur noktası iğneleme ve manuel manipülasyon yöntemleri (akupres uygulamaları)

MODÜL 2

Meridyenler ve Kollateraller 50 Saat

12 temel meridyen ve 2 sıra dışı meridyen
Meridyen ve kollaterallerin başlangıç bitiş yerleri ile izlediği yol
Klasik akupunktur noktaları ile ekstra noktaların yerleri
Noktaların yerlerinin saptanma metodları,
Her bir nokta belirtilirken bu noktanın varsa özelliği ve en etkili olduğu semptomların belirtilmesi
Spesifik noktaların ve özelliklerinin anlatılması

Tanı Yöntemleri 10 Saat

Anamnez
İnspeksiyon(Dil muayenesi)
Oskültasyon ve Koklama
Palpasyon (nabız muayensi)
Etioloji
6 Dış faktörler
7 Duygusal Yöntemler

Beslenmenin sorgulanması, stres sorgulaması ve fiziksel aktivite

MODÜL 3

Sendromlar 50 Saat

8 Prensibe göre Sendromların ayrılması

Qi ve Kana göre Sendromların farklılaşması

Zang Fu Organa göre Sendromların Farklılaşması

Meridyen ve Kollaterallere göre Sendromların Farklılaşması

Akupunktur Tedavi Yöntemleri, Nokta seçimi 10 Saat

Nokta seçimindeki temel prensipler

Nokta kombinasyon metodları

Özel noktaların seçimi ve uygulanması

Akupunktur uygulama kontrendikasyonları, endikasyonları, komplikasyonları 5 saat

Akupunktura Batı Tıbbi yaklaşımı 5 saat

Akupunktur etki mekanizmaları ve bilimsel temelleri (bilimsel yayınlarla açıklanması)

Konvansiyonel tıp ile birlikte veya yerine tedavide kullanılması (bilimsel yayınlarla açıklanması)

MODÜL 4

Sık Görülen bazı Hastalıklarda Akupunktur Uygulanması 40 saat

Ağrı Sendromlu Hastalıklar, Myalji

Lokomotor Sistem Hastalıkları

Onkoloji Hastalarına uygulama

Miyofasiyal Hastalıklar

Çene Eklemi ve Çiğneme Kasları, trigeminal nevralji

Kadın Hastalıkları

Reanimasyon

Fonksiyonel Sindirim Sistemi Hastalıkları

Kalp ve Dolaşım Sistemi Hastalıkları

Sinir Sistemi Hastalıkları

Hormonal Hastalıklar

Ürogenital Hastalıklar

Psikosomatik Hastalıklar

Cilt Hastalıkları

Alerjik Hastalıklar

Çocuk Hastalıkları, akupres uygulama

İmmun sistem bozuklukları

Baş ağrısı

MODÜL 5

Pratik uygulama 180 saat

Vaka takdimleri, hasta üzerinde pratik uygulamaları içerir, her bir öğrencinin 10 hastayı takip etmiş olması gerekmektedir.

MODÜL 6

Kulak Akupunkturu 80 saat

Tarihçesi ve kulak akupunkturuna genel bakış
Kulak akupunkturunun teorik temelleri
Kulak Anatomisi
Aurikuler Zonlar
Kulak somatotropik noktaların gösterilmesi
Kas- iskelet sisteminin Kulağa yansıması
İç Organların Kulağa Yansıması
Endokrin Hormonların Kulağa Yansıması
Sinir Sisteminin Kulağa Yansıması
Çin-Alman-Fransız fonksiyonel noktaların kulağa yansıması
Kulak Tedavisinde Nogier Fazları
Kulakta Tanı Prosedürü Klavuzu kulak deteksiyonu
Aurikuloterapi Tedavi Teknikleri

MODÜL 7

Kulak akupunktur pratiği 20 saattir

MODÜL 8

CPR Eğitimi 4 saat

EK -3

APİTERAPİ

8) TANIM

Apiterapi; arı ve arı ürünleri kullanılarak bazı hastalıkların tedavisinde tamamlayıcı uygulama yöntemi olarak kullanılması biçimidir.

Apiterapi uygulamadan önce, arı venomu ve arı ürünlerine karşı alerji olup olmadığı test edilmelidir. Apiterapi uygulama yerinde mutlaka acil durumlarda hastaya müdahale edecek yetkili personel ve yaşam destek ünitesi olmalıdır.

Burada amaç, bal arısının zehiri ile birlikte ve /veya arı ürünlerinin (bal, propolis, arı sütü, polen ve apilarnil vb.) kas-iskelet ve otoimmün kaynaklı bazı progressif seyirli hastalıkların tedavisinde kullanılmasıdır.

Arı zehiri için;

a) Canlı bal arısı

b) Arı zehiri içeren ekstraktların bulunduğu ampüller

c) Arı zehiri içeren merhemler kullanılmalıdır.

Bu amaçla kullanılacak diğer arı ürünleri (bal, propolis, arı sütü, polen, apilarnil, vb.) Kimyasal analizleri yapılmalı ve Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğine uygun olmalıdır.

9) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

İlgili alanda uygulama eğitimi almış sertifikalı tıp hekimleri

10) APİTERAPİ ENDİKASYONLARI

ÜNİTELERDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Romatizmal hastalıklar (Romatoidartrit, Ankilozanspondilit, vb.)

Osteoartritler

Multiplsklerozis

SLE

Skleroderma

Kronik yaralar (bası yarası, venöz ülserler, diyabetik ayak yarası)

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Lyme hastalığı

Astım, alerjiyi kapsayan çeşitli immünolojik hastalıklar

Yanıklar

11) APİTERAPİ KONTRENDİKASYONLAR

Arı ve arı ürünlerine karşı alerji

Dekompanse kalp yetmezliği

Böbrek yetmezliği

Solunum yetersizliği

Sistemik/local enfeksiyonlar

Gebelik
Karaciğer fonksiyon bozukluğu
Beta bloker kullanımı
Tedavi uyumunu etkileyen şiddetli psikiyatrik rahatsızlıklar
Yemekten hemen önce ya da hemen sonra
Süt veren anneler
12 aş altı çocuklar

12) BULUNDURULMASI ZORUNLU CİHAZLAR

Canlı arı ve arı ürünleri
Sedye
Steteskop
Pansuman seti
Işık kaynağı
İlkyardım seti
Otoklav
Dezenfektan solusyon

Anafilaksi tedavisi için hazır bulundurulması gereken ilaç ve malzemeler

Birinci öncelikle bulunması gerekenler

Turnike

1 ml ve 5 ml'lik dispoziibl enjektörler

Oksijen tüpü, nazal kanül ve maske

Adrenalin (epinefrin) ampul (1:1000'lik)(Enjektöre çekili hazır vaziyette veya EpiPen vb)

Antihistamin ampul

Kortikosteroid ampul

Ranitidin ampul (H2 reseptör blokörü)

Ambu, oral "airway", laringoskop, endotrakeal tüp, 12 numara kanül

Geniş lümenli kateter ve büyük damar yolu açabilmek için gerekli set

İntravenöz mayi (2000 ml izotonik ve 1000 ml volüm genişletici)

Kompresörlü nebulizatör veya oksijen tüpüne takılabilecek atomizer

Aerosol formda (nebül) beta 2 agonist

Glukagon

Elektrokardiogram

Serum fizyolojik ampul

Destekleyici unsurlar

Aspiratör

Dopamin ampul

Sodyum bikarbonat ampul

Aminofilin ampul

Atropin ampul

Lateks içermeyen eldivenler

Opsiyonel unsurlar

Defibrilatör

Kalsiyum glukonat

Nöroleptikler

Lidokain

6)BULUNDURULABİLECEK CİHAZ VE MALZEMELER

-----

7) APİTERAPİ SERTİFİKA EĞİTİM MÜFREDATI

Tıp hekimleri için 140 saatlik teorik ve uygulamalı eğitim programından başarılı olanlara “Apiterapi Eğitim ve Uygulama Sertifikası” verilir. Eğitimin 70 saati teorik, 70 saati pratik olarak planlanır.

Eğitime katılan adayların en az 10 vaka görmesi ve raporlaması zorunludur.

GENEL APİTERAPİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI		
KONULAR	SÜRESİ	
	TEORİK	PRATİK
Apiterapi Tarihçesi	2	
Arı biyolojisi, metabolizma, fizyolojisi, vb.	2	
Apiterapiterminolojisi	2	
Apiterapiprensipileri	4	
Holistik ve integratif yaklaşım bilgisi ile apiterapi	2	
Diğer tamamlayıcı tıp alanları ve apiterapi ilişkisi	2	
Temel beslenme bilgisi ve apiterapi (karbonhidratlar ve glisemik indeks, flavonoidler ve çeşitleri, aminoasitler vb)	2	
Temel metabolizma bilgisi ve apiterapi	2	
Temel immunoloji bilgisi, allerji ve apiterapi	2	
Temel dermatoloji bilgisi ve apiterapi	2	
Temel onkoloji bilgisi ve apiterapi	2	
Bilimsel çalışma metodu ve apiterapi çalışmalarına genel bakış	2	
Apiterapi ürünlerinde kalite kriterleri	2	
Apiterapide kontraendikasyon ve komplikasyonlar teorik (anaflaksiye yaklaşım, deli balı zehirlenmesine yaklaşım, vb)	4	
Hasta rızası, etik ve yasal zorunluluklar	2	
Apiterapiuygulama teknikleri	4	10
İnsan Anatomisi (Topografik)	2	
Akupunktur ile ilgili kavramlar (etki mekanizmaları, noktaları, 12 meridyenin dağılımı ve noktaları ve beş element teorisi)	2	
Polen orijini, kimyasal ve biyolojik özellikleri	2	
Bal orijini, kimyasal ve biyolojik özellikleri	2	
Propolis orijini, kimyasal ve biyolojik özellikleri	2	
Arı sütü orijini, kimyasal ve biyolojik özellikleri	2	
Arı zehiri orijini, kimyasal ve biyolojik özellikleri	2	
Apilarnilorijini kimyasal ve biyolojik özellikleri	2	

Arı zehiri uygulama teknikleri	4	20
Romatizmal Hastalıklar	1	
Osteoartritler	1	
Astım, allerjiyi kapsayan çeşitli immünolojik hastalıklar	1	
Nörolojik hastalıklar (Multiplesklerozis, vb.)	1	
Lyme hastalığı	1	
Otoimmün hastalıklar	1	
Vaka Takdimleri	6	
Hasta Tedavisi (Her Kursiyer 10 hasta teşhis ve tedavi uygulamasına iştirak eder)		40
GENEL TOPLAM	70+70=140	

EK- 4

FİTOTERAPİ

1) TANIM

Fitoterapi, geleneksel bitkisel tıbbi ürünler ve bitkisel ilaçlarla yapılan bir tıbbi uygulama yöntemidir.

Fitoterapi uygulamasında kullanılacak ilaçların ruhsatlandırılması, hazırlanması ve satışına ilişkin hususlar Türkiye Tıbbi Cihaz ve İlaç Kurumu tarafından düzenlenir.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

İlgili alanda sertifikası ya da yüksek lisans/doktora diploması bulunan hekim veya kendi alanında uygulamak üzere dış hekimi uygulama yapmaya yetkilidir.

3) FİTOTERAPİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

Modüllerden oluşan en az 170 saat teorik, 30 saat pratik olmak üzere toplam 200 saatlik ders programı şeklinde olmalıdır.

Eğitici Standartları

Eğiticiler arasında en az birer farmakognozist, farmasötik botanikçi ve farmakolog yer almalıdır. Eğiticiler, Farmakognozi ve farmasötik botanik öğretim üyeleri ile bu alanda çalışmalarını bulunan farmakolog ve kendi uzmanlık alanı ile ilgili klinisyenlerden oluşur.

TEORİK EĞİTİM: En az 170 saat olmalıdır.

MODÜL- 1

Fitoterapiye giriş

Fitoterapinin tarihçesi ve gelişimi	2 saat
Fitoterapide tanımlar ve terminoloji	4 saat

Dünyada ve Türkiye’de fitoterapinin yeri	4 saat
Fitoterapide yer alan bitkisel kaynaklar ve droglar, farmakope ve monograflar	8 saat
Bitkilerin bilimsel tanımlanması, morfolojik ve anatomik özelliklerinin incelenmesi	4 saat
Bitkisel kökenli etkin madde grupları	4 saat
Hasta hakları ve etik	2 saat
Bitkisel ürünlerde standardizasyon ve kalite kontrol	8 saat
Bitkisel ilaçlarda risk değerlendirmesi	4 saat
Bitkisel ilaçların metabolizması	4 saat
Bitkisel ürünlerin ruhsatlandırılması	4 saat
Serbest radikaller- bitkisel antioksidanlar	6 saat
Besin destekleri ve işlevsel gıdalar	6 saat
Nutrasötikler	4 saat
Tıbbi çaylar	10 saat
Aromaterapi ve uygulama alanları	6 saat
Doğal ürünlerle tedavi uygulamaları	6 saat

MODÜL- 2

Endikasyonlara göre fitoterapi uygulamaları

Kalp ve dolaşım sistemi hastalıklarında fitoterapi	4 saat
Solunum yolları hastalıklarında fitoterapi	4 saat
Geriatride fitoterapi ve bitkilerin antiaging amaçlı kullanımı	4 saat
Çocuk hastalıkları ve fitoterapi	4 saat
Gastroenteroloji’de fitoterapi	4 saat
Kadın hastalıklarında fitoterapi	3 saat
Endokrinoloji ve metabolik hastalıklarda fitoterapi	6 saat

Cilt hastalıklarında ve rejenerasyonda fitoterapi	4 saat
Ürolojik hastalıklar ve fitoterapi	4 saat
Onkoloji ve fitoterapi	4 saat
Nöropsikiyatrik hastalıklar ve fitoterapi	4 saat
Spor hekimliğinde fitoterapi	2 saat
Enfeksiyon hastalıklarında fitoterapi	4 saat
Romatizmal ve yangısal hastalıklarda fitoterapinin yeri	4 saat
İmmünostimulan etkili bitkiler	4 saat
Göz hastalıkları ve fitoterapi	2 saat
Hematoloji ve fitoterapi	2 saat
Alerji ve fitoterapi	3 saat
Vitamin ve mineraller	4 saat
Türkiye eczanelerinde bulunan bitkisel preparatlar	4 saat
Avrupa Birliği ülkelerinde bulunan bitkisel preparatlar	6 saat
Bitkisel ilaçlarda kalite, etkinlik ve güvenilirlik	4 saat
Bitkisel ilaçlarla, besinler ve farmakoterapinin etkileşimi	6 saat
Rasyonel fitoterapide dikkat edilecek hususlar	4 saat

B. Pratik Eğitim (30 saat)

MODÜL- 3

Uygulamalar

Bitki gezisi (ekskürsiyon)	8 saat
Bitkilerin ve kullanılan kısımlarının teşhisi, morfolojik ve anatomik özelliklerinin incelenmesi	6 saat
Fitoterapötiklerin hazırlanması ve standardizasyonu	8 saat
Aromaterapi Uygulamaları	2 saat

EK-5**HİPNOZ****1) TANIM**

Hipnoz; telkin yoluyla diğer bir kişinin bilinç ve farkındalık, vucut, hisler, duygular, dűřünceler, hafıza veya davranışlarında değişiklik elde etmek üzere tasarlanmış veya bu sonucu ortaya çıkaran eylem veya prosedürlerden oluşan uygulama yöntemidir.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

Hekim, diş hekim, klinik psikolog

3) HİPNOZ ENDİKASYONLARI

Aşağıdaki tüm endikasyonlarda tedaviyi destekleyici ve tamamlayıcı bir yöntem olarak hipnoz kullanılabilir

ÜNİTELERDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

Cerrahi işlemlerde:

1. Preoperatif hazırlık, anksiyete, ağrıyla başetme
2. Postoperatif ağrı, bulantı, kusma ve anksiyete ile başetme
3. İnteroperatif ağrı ve anksiyeteyi azaltma

Tüm tanısal ve girişimsel işlemler sırasında

Acil tıpta kaygı giderilmesinde ve tedavi uyumunda

İnfertilite tedavisi sürecinde

Gebelik ve doğum süresince ve kadın hastalıklarında

Obesite

Yeme bozuklukları

Sigara bağımlılık tedavisinde

Alkol bağımlılık tedavisinde (sadece psikiyatri uzmanı tarafından uygulanabilir)

Depresyon (sadece psikiyatri uzmanı tarafından uygulanabilir)

Anksiyete bozukluğu ve stres bozuklukları

İnsomnia

Organik olmayan uyku bozuklukları

Organik olmayan cinsel fonksiyon bozuklukları

Fonksiyonel barsak bozuklukları

Akut ve kronik ağrı

Diş hekimliğinde; fobilerde, ağrı giderme, anestezi, diş gıcırdatma, tedaviye ve protezlere uyumu artırıcı, temporomandibüler eklem disfonksiyonu, trigeminal nevralji, ağız içi problemlerin giderilmesinde

Dermatolojik sorunların giderilmesinde

Allerjik hastalıkların

Ürolojik hastalıklar

Koruyucu sağlıkta (ego güçlendirme, kişisel gelişim, eğitimde ve spor alanında iyileştirme)

Bağışıklık sisteminin güçlendirilmesinde

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

Yanık tedavisinde ağrı ve anksiyete azaltılmasında
Doğum sırasında
İntraoperatif ağrı kontrolü, ve anestezinin sağlanmasında
Kanser hastalarında ortaya çıkan ağrı, kusma, kaygı ve ilaç yan etkileriyle baş edilmesinde
Kardiyovasküler sorunların tedavisinde
Adli tıpta

4) HİPNOZ KONTRENDİKASYONLARI

Şizofreni ve psikopatik durumlar
Alkol ya da ilaç intoksikasyonu
Demans
İntihar eğilimi olan klinik depresif kişiler (psikiyatristler hariç)

5) BULUNDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEME : Yok

6) BULUNDURULABİLECEK CİHAZ ve MALZEMELER: Video kamera

7) HİPNOZ SERTİFİKA EĞİTİM MÜFREDATI

Teorik ve pratik toplam 200 saattir. 10 Modülden oluşmaktadır Eğitim programı Bakanlık ve Hipnoz Bilim Kurulu tarafından gerek görüldüğünde geliştirilebilir.

Modül 1 (20 saat)

Hipnozun Tanımı, özellikleri 1 Saat
Mitler ve Yanlış Bilinenler 1 Saat
Terapide bir iletişim yöntemi olarak hipnoz 2 saat
Kendiliğinden gerçekleşen (spontane) translar 1 saat
Hipnozun Tarihçesi 1 Saat
Hipnoz Teorileri ve Bilinçli Hipnoz 2 Saat
Hastayı Hazırlama ve Eğitim 2 Saat
Hipnotik Fenomenler 6 saat
Hipnozun Nöroanatomisi 2 saat
Hipnozun Nörofizyolojisi 2 saat

Modül 2 (20 saat)

İndüksiyon Prensipleri ve uygulaması 10 saat
Farklı Hipnotik İndüksiyon Demonstrasyonları ve uygulaması 6 saat
Hipnoz Seviyeleri 2 saat
Derinleştirme Teknikleri ve Uygulaması 2 saat

Modül 3 (20 saat)

Hipnotik Stillerin Uygulanmasında Yeterlilik Kazanma 10 saat
--

Otoriter Hipnoz	
Permisif/Otoriter olmayan Hipnoz	
İndirekt/Dolaylı Hipnoz	
Tedaviye Direnç Gösteren Hastalar	
Otohipnoz Uygulama ve eğitim, CD hazırlama	4 Saat
Çocuklara Hipnotik İndüksiyon	2 Saat
Ego Güçlendirme Metotları	2 Saat
Dolaylı Telkin Teknikleri	2 Saat

Modül 4 (20 saat)

Hipnotik Tekniklerin Uygulanmasında Yeterlilik Kazanma(Teorik ve Pratik)	20 saat
Bilinçli hipnoz tekniği	
İmajinasyon teknikleri	
Analjeji ve anestezi	
Tedavide Metaforların Kullanımı	
Disasosiyonel Yöntem	
Post-hipnotik Telkinler	

Modül 5 (20 saat)

Mesleki ve Etik konular	2 saat
Endikasyonlar ve Kontrendikasyonlar	2 saat
Hipnoz Sırasında Karşılaşılabilecek Durumlar (Disasiasiyasyon, Abreaksiyonlar)	2 saat
Hipnoza Yatkınlık	2 saat
Hipnoza Yatkınlık Ölçeklerinde Yeterlilik Kazanma	10 saat
Relaksasyon (Gevşeme) Teknikleri	
Analjezi	
Anestezi	
Katalepsi	
Levitasyon (Hipnoz Altında Kolu Havaya Kaldırma)	

Modül 6 (20 saat)

İdeomotor İncelemesi	2 Saat
Sözsüz Hipnotik İndüksiyonlar ve Uygulama	2 Saat
İndüksiyon ve Derinleştirme uygulamaları	4 Saat
Hipnozun Sağlık Alanı Dışındaki Uygulamaları (eğitim, sanat, spor)	6 Saat
Ağrı Kontrolünde Hipnotik Stratejiler	4 Saat
Selfhipnoz uygulamaları	2 saat

Modül 7 (20 saat)

Hipnoz tedavi sürecinin yapılandırılması	1 saat
--	--------

Yaşam kalitesini artıran alışkanlıkların edinilmesinde hipnozun kullanımı 2saat
Otohipnoz ve uygulamaları 3 saat
Çocuklara Hipnotik İndüksiyon II 2 Saat
Sağlıklı beslenme ve obezitede hipnozun kullanımı 2 saat
Hizpnoza Direnç Kontrolü Stratejileri 1 Saat
Grup Hipnozuyla Çalışma 2 Saat
Hipnozda Başarısızlıklar 1 Saat
Yanıktaki hipnoz kullanımı 2 saat
Cerrahide hipnozun kullanımı 4 saat

Hekimler için Modül 8 (20 saat)

Adli tıpta hipnozun kullanımı 1 saat
Acil Tıpta Hipnoz Kullanımı 2 Saat
İnfertilitede hipnozun kullanımı 2 saat
Cinsel fonksiyon bozukluklarında hipnozun kullanımı 2 saat
Doğum ve kadın hastalıklarında hipnoz kullanımı 6 saat
Allerjik durumlarda ve immun sistemin güçlendirilmesinde hipnozun kullanımı 2 saat
Dermatolojide hipnozun kullanımı 2saat
Onkolojide hipnozun kullanımı 3 saat

Diş Hekimleri için Modül 8 (20 saat)

Diş hekimliğinde farklı durumlarda hipnozun kullanımı 10 saat
Diş hekimliğinde çocuklarda farklı durumlarda hipnozun kullanımı 10 saat

Hekimler için Modül 9 (20 saat)

Gastrointestinal sistem hastalıklarında hipnozun kullanımı 2 saat
Alkol, sigara ve madde bağımlılığında hipnozun kullanımı 3 saat
Konuşma bozukluklarında hipnozun kullanımı 2 saat
Enürezis nokturnada hipnozun kullanımı 2 saat
Psikiyatride hipnozun kullanımı 4 saat
İnsomnia 1 saat
Kardiyavasküler hastalıklarda hipnozun kullanımı 2 saat
Kronik hastalıklarda hipnozun kullanımı 2 saat
Girişimsel radyoloji uygulamalarında hipnoz kullanımı 2 saat

Diş hekimleri için Modül 9 (20 saat)

Diş hekimliğinde hipnoanaljezi ve hipnoanestezi yöntemleri teorik ve pratik 20 saat
---

Modül 10 (20 saat)

Vaka tartışmaları ve Süpervizyon

EK -6

SÜLÜK TEDAVİSİ (HİRUDOTERAPİ)

13) TANIM

Steril sülük kullanılarak yapılan uygulama yöntemidir.

Temel Prensipler :

- Tedavide kullanılacak “Hirudo medicinalis ve Hirudo verbana” isimli “tıbbi sülük”lerin üretildiği ve steril sülük elde edilen işletme ve laboratuvar ortamı üretim için aranacak şartlardır.
- Sülük, su kaynaklı enfeksiyonları bulaştırma riski taşıdığından, kontrol altında sülük işletmelerinde üretilen sülüklerin kullanılması, doğadan toplanmış olan tıbbi sülüklerin kesinlikle kullanılmaması,
- İnsandan insana özellikle kan yoluyla bulaşan hastalıkların (HIV, Viral Hepatitler) önlenmesi açısından sülüklerin bir defa kullanılması ve kullanıldıktan sonra güvenli bir şekilde imha edilmesinin sağlanması,
- Tıbbi sülükler, Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora:CITES)’nin Ek II listesine alınmıştır. Bu açıdan tedavide gereğinden fazla kullanılmamasına özen gösterilmesi,
- Her hasta için kullanılan günlük sülük sayısının kaydının tutulması,
- Kullanım öncesi sülüklerin steril su içinde tutulması ve her gün su değişikliğinin yapılması,
- Sülüklerin temin edildiği sülük yetiştiricilik işletmesinin, kliniğe sülük gönderdiğini gösteren ilgili Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının İl Müdürlüğünden alınmış olan menşei belgesinin bulundurulması,
- Menşei belgesinin kullanıma göre 15 günden daha eski tarihli olmaması,
- Tıbbi sülükler endosimbiyont olarak sindirim kanalında Aeromonas hidrophila taşıdığından tam steril olarak kabul edilmemesi ve hastaya uygulanırken adı geçen bakteriye karşı gerekli koruyucu önlemin alınması,
- Sülükler hastaya tatbik edilmeden önce uygun bir antiseptik solüsyondan geçirilmesi, tatbik öncesi ve sonrasında hastaya karşı enfeksiyon kontrol önlemlerine dikkat edilmesi steril ve bir kez kullanımlık malzemelerin tüketilmesi
- Sülüklerin imha işleminde, Tıbbi Atık Yönetmeliğine işlem tahsis edilir.
- Ünitelerde ve uygulama merkezlerinde “steril sülük üretimi” için geçiş süresi iki yıldır.

14) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

Uygulama eğitimi almış sertifikalı tıp hekimi.

15) HİRUDOTERAPİ ENDİKASYONLARI

ÜNİTELERDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Romatizmal hastalıklar (osteoartrit, romatoidartrit, artroz, lateralepikondilit, vb.)

Kronik pelvikinflamatuvar hastalık, menstrüel düzensizlikler

Alkol ve ilaç detoksikasyonu

Migren,baş dönmesi,kulak çınlamaları ve Menieresendromu

Bazı göz hastalıkları (Behçet hastalığı, üveitler, glokom, makulopatiler, sarı nokta hastalığı, diyabetik retinopatiler,retinitispigmentoza ve optik sinire ait problemler ve optik atrofiler)

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Flep cerrahisi sonrası görülen venöz yetmezlikleri, replantasyon ve revaskularizasyon sonrası venöz yetmezlikler

16) HİRUDOTERAPİ KONTRENDİKASYONLAR

Kanama diyatezleri (Hemofili gibi)

Aktif kanama odağının varlığı

Ciddi anemi

Cerrahi girişim öncesi

Kanı sulandırıcı ilaç kullanımı

Gebelik ve emzirme

Sülük ya da diğer canlılara karşı alerji

Tedavi uyumunu etkileyen şiddetli psikiyatrik rahatsızlıklar

17) BULUNDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEMELER

Canlı Sülük

Distile su cihazı

Otoklav

Steril distile su (kullanım öncesi sterilizasyondan sonra sülüğün yıkanması için)

Stok sülüklerin tutulacağı steril kavanozlar

Sülüğün kullanım sırasında taşınması için kapaklı kavanoz

Kullanılmış sülüklerin imhası için kapaklı kavanoz

Pensler

Steril tül bezler

Lastik bantlar

Hastalara uygulama da kullanılacak diğer aletler

Kullanılmış sülüklerin imhası için alkol ve formalin

18) BULUNDURULABİLECEK CİHAZ VE MALZEMELER

19) HİRUDOTERAPİ SERTİFİKA EĞİTİM MÜFREDATI

Tıp hekimleri için 100 saatlik teorik ve uygulamalı eğitim programından başarılı olanlara “Hirudoterapi Eğitim ve Uygulama Sertifikası” verilir. Teorik olarak 40 saat, pratik olarak 60 saat eğitim içermelidir. Teorik olarak sülük biyolojisi, üretimi, fizyolojisi, dezenfeksiyonu, depolanması, sevkıyatı da içeren genel bilgiler dışında klinik uygulamaları içermelidir.

Eğitime katılan adayların en az 10 vaka görmesi ve raporlaması zorunludur.

GENEL HİRUDOTERAPİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

KONULAR	SÜRESİ	
	TEORİK	PRATİK
Hirudoterapi Tarihçesi	2	
Sülük biyolojisi, metabolizma, fizyolojisi, dezenfeksiyonu, depolanması, sevkiyatı vb.	2	10
Hirudoterapiterminolojisi	2	
Hirudoterapiprensipleri	4	
Hasta rızası, etik ve yasal zorunluluklar	2	
Hirudoterapiuygulama teknikleri	6	10
Vaka Takdimleri	6	
Hastalıklar		
Ağrı Sendromlu Hastalıklar	2	
Kas İskelet Sistemi Hastalıkları	2	
Baş Ağrıları	2	
Flep cerrahisi sonrası görülen venöz yetmezlikleri, replantasyon ve revaskülarizasyon sonrası venöz yetmezlikler	2	
Kalp ve Dolaşım Sistemi Hastalıkları	2	
Sinir Sistemi Hastalıkları	2	
Bazı göz hastalıkları (Behçet hastalığı, üveitler, glokom, makulopatiler, sarı nokta hastalığı, diyabetik retinopatiler, retinitispigmentoza ve optik sinire ait problemler ve optik atrofiler)	2	
Olası komplikasyonlar	2	
Hasta Tedavisi (Her Kursiyer 10 hasta teşhis ve tedavisine iştirak eder)		40
GENEL TOPLAM	40+60=100	

HOMEOPATİ

1) TANIM

Homeopati, “Benzerlik Yasasına” göre kişiye özgü seçilmiş homeopatik ilaçlar ile bir organizmanın sağlık durumunu iyileştirmeyi hedef alan bütüncül bir uygulama yöntemidir.

Homeopati uygulamasında kullanılacak ilaçların ruhsatlandırılması, hazırlanması ve satışına ilişkin hususlar Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından düzenlenir.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

Hekim veya kendi alanında uygulama yapmak üzere dış hekimi uygulama yapmaya yetkilidir.

3) HOMEOPATİ ENDİKASYONLARI

ÜNİTELERDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Fibromyalji
Baş ağrısı (gerilim tipi, küme tipi, organik olmayan başağrıları)
Migren
Premenstruel sendrom
Bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi
Besin allerjisi
Uykusuzluk
Bel Ağrısı
Anksiyete
Osteoartrit
Plantar fasciitis
Saman nezlesi
Stomatit
Psoriazis
Siğiller
Varisler, venöz yetmezlik
Vertigo
Seboroid dermatit
Romatizmal hastalıklar
Nezle, grip
Solunum yolları enfeksiyonları (alt ve üst)
Kulak ağrısı
Sinüzit
Akut / kronik bronşit
Rinosinüzit
Diabetik polinöropati

Akut rinofaranjit
Alerjik astım
Menapozal şikayetler
Adenoid vejetasyon
Alerjik rinit
Kemoterapi yan etkileri
Dikkat eksikliği ve hiperaktivite
Kronik yorgunluk sendromu
Konjunktivit
Diare
Kronik hastalıklarının iyileşme süresinin kısalması, Hastanın konvansiyonel tedaviye uyumunun arttırılması
Genel iyilik hali için
Spor yaralanmalarının iyileşme süresinin kısaltılması
Travmaların iyileşme süresinin kısaltılması
Dismenore
İrritabl bağırsak sendromu
Amenore
Tinnitus
Horlama
Ortostatik hipotansiyon
1. ve 2. Derece yanıklar
Egzema
Hemoroid
Gastrointestinal Sistem Hastalıkları
Kas- iskelet sisteminin mekanik ağrısı
Diş Ağrıları
Gastroenterit
Burkulmalara Bağlı Eklem Ağrıları
Gastroözofajiyalreflüye ve gastrite bağlı mide ağrısı ve yanmasında
Tenisçi Dirseği ağrısı
Carpal tünel sendromu
Bell Paralizi
Herpes zoster
Lenfanjit
Tourette Sendromu (konvansiyonel tedaviden fayda görmeyen veya yardımcı tedavi olarak)
Enuresis nokturna
Esansiyel Hipertansiyon
Epilepsi
Postherpetik nevralji
Polikistik Over Sendromu (tanı almış hastanın tedavisine yardımcı)
Nedeni bulunamayan sağırılık gibi **durumlarda tedaviye destek olarak uygulanabilir.**

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Radyodermatit
Akut ve kronik Böbrek yetmezliği
Beyin travması
Kronik Ülseratif Kolit
Spinal kord yaralanmasına bağlı nörojenik mesane

Urolitiazis ağrısı
Doğum sancısı
Sinir kökü irritasyonları
Çocukta Postektubasyon sonrası
Opium, Kokain, Eroin bağımlılığı
Alkol bağımlılığı ve detoksifikasyonunda
Glokom
Makula dejenerasyonu, retina yırtığı
Renk körlüğü
Kemoterapi ve Radyoterapinin yan etkileri (bulantı, kusma, ağrı, ağız kuruluğu, anksiyete)
Postoperatif ileus
Post partum ağrılar
Post operatif ajitasyon
Post operatif ödem
Post operatif yara iyileşmesi
Kanser
Dekübit yaraları
Depresyon
Parkinson hastalığı
Kronik Pulmoner Kalp Hastalığı
Kronik Akciğer Hastalığı
Yaşa bağlı Makuler Dejenerasyon
Diabetik Retinopati ve diğer retinopatiler
Alzheimer'da ilerlemenin durdurulması gibi **durumlarda tedaviye destek olarak uygulanabilir.**

4) KONTRENDİKASYONLAR

Kanser gibi ağır, kronik hastalıklarda palyatif kullanım dışında kullanılamaz. Fiziksel travma ve yaralanmalarda sadece destekleyici olarak kullanılır.

5) SERTİFİKALI HOMEOPATİ EĞİTİMİ MÜFREDATI

EĞİTİM

- a) Hekimler için en az 2 yıl içinde tamamlanması gereken yüzyüze ve uzaktan eğitim yoluyla (uzaktan eğitim teorik eğitimin en fazla %30'u olabilir) 400 saat teorik, 100 saat vaka çalışmaları/süpervizyon olmak üzere toplam 500 saatlik ders programı ve bu eğitim sonunda tamamlanması gereken en az yarısı kronik olmak üzere 20 vaka dosyasının hazırlanarak sunulması gerekmektedir.
- b) Diş hekimleri için 250 saat teorik, 50 saat vaka çalışmaları/süpervizyon olmak üzere toplam 350 saatlik ders programı
- c) Eczacılar için homeopatik ilaçların hazırlanışı ve bu ilaçlara yönelik eczanede danışmanlık yapabilmek amaçlı, yüzyüze ve uzaktan eğitim yoluyla (uzaktan eğitim teorik eğitimin en fazla %30'u olabilir) 120 saatlik teorik ve 30 saatlik pratik olmak üzere en az 150 saatlik ders programı olmalıdır.

HEKİMLER :

Modul 1

1. Organon'un öğretisi içerisinde homeopatik tedavi kavramının anlaşılması	4saat
2. Homeopatinin etik kuralları	1 saat
3. Hastalık nedir? (Yaşam gücündeki zayıflık)	2saat
4. İlaç Bilgisi (yapay hastalıktan iyileşmeye giden yol)	2 saat
5. Simile Prensibi (Benzerlik Prensibi)	2 saat
6. İlaç Resmi (Deney, Toksikoloji, Tedavi Deneyimleri)	6 saat
7. Potensiyalizasyon (Dinamizasyon) ve ilaç hazırlama bilgisi	6 saat
8. Homeopatik ilaçların kökenleri	1 saat
9. Potensiyalize olmuş ilaçların homeopatik olmayan kullanımları	1 saat
10. Akut – Kronik Hastalık ayrımı	4 saat
11. Akut Hastalıklarda ilk anamnez	2 saat
12. Kent'e göre repertorizasyon ve semptomların ağırlıklarının belirlenmesine giriş	4 saat
13. Repertorizasyon nedir ve örnekler, vaka çalışmaları	6 saat
14. Akut hastalıklarda ilaç reaksiyonlarını anlayabilmek	1 saat
15. Örneklerle akut hastalıkların homeopatik tedavisi (Yaralanmalar-Akut ateşli hastalıklar-akut gastroenteritler)	17 saat
16. Bazı ilaçların sistematik olarak ilaç resimlerine homeopatik bakış (Aconitum, Belladonna, Calcium carbonicum, Nux-vomica, Arsenicum, Arnica, Apis, Rhus-tox, Bryonia, vb)	20 saat
17. Homeopatik literatür (Repertorizasyon kitapları, ilaç bilgisi kitapları, felsefe kitapları, yol gösterici kitaplar ve homeopatik literatürler)	1 saat
18. Günlük hekimlik pratiğine homeopatinin integrasyonu	1 saat
19. Hahnemann'ın yaşamı ve geliştirdiği tıp kavramının tarihsel gelişimi	2 saat
20. İlaç denemeleri (ilaçların ortaya çıkış hikayesi)	1 saat
21. Homeopatide Bilimsel Yöntemler ve Araştırma	2 saat

Modul 2

1. Homeopatik anamnez sanatı ve prensipleri (Hasta anlatımı, tamamlayıcı sorgulama, biyografik anamnez)	4 saat
2. Hasta-Hekim ilişkisi	2 saat
3. Hastanın bireyselliği	2 saat
4. Hastalık tanısı ve ilaç tanısı arasındaki fark	1 saat
5. Repertorizasyon çalışmaları ve vaka çalışmaları	4 saat
6. Homeopatideki semptom zenginliğinin ve farklılıklarının kavranması	2 saat
7. Kısaltmalar ve işaretler, dökümantasyon ve sorgulama formları	1 saat
8. Bazı akut enfeksiyöz hastalıklarda homeopatik tedavi	3 saat
9. Çocuk hastaya yaklaşım	2 saat
10. Çocukluk çağı döküntülü hastalıkları	2 saat
11. Epidemik hastalıklar	2 saat

12. Araştırmaların üzerinden homeopatik etki prensiplerine ve klinik uygulamalarına bakış	1 saat
13. Örnek ilaçlar: Lycopodium clavatum, Sulphur, Pulsatilla pratensis, Ignatia amara, Natrium muriaticum, Sepia, Hepar sulfuris, Calcium grubu, Natrium grubu, Capsicum, Colochynthis, Petroleum	18 saat
14. Demonstratif vaka uygulaması	7 saat

30 saat supervizyonu tamamlama zorunluluğu vardır.

Modul 3

1. Homeopatik ilacın seçimi	
• Vaka'nın bilgisi, ilacın bilgisi	1 saat
• Semptomların değerleri	1 saat
• Sıradışı anahtar semptomlar	2 saat
• Repertorizasyon ve Materia Medica karşılaştırması	3 saat
• Uygun olan potens'in seçimi	2 saat
2. Kronik Hastalıklara giriş	4 saat
3. Miasma teorisine giriş (Psora, sikozis, sifiliz)	4 saat
4. Örnekler ile nosodların kullanımı	2 saat
5. Repertorizasyon örnekleri ve vaka çalışması	9 saat
6. Örnek ilaçlar: Lachesis ve diğer yılan ilaçları, Staphisagria, Ferrum grubu, Causticum Hahnemanni, Silicea, Phosphor , Amonium gurubu , Agaricus, Cicuta virosa, Antimonium tartaricum, Antimonium crudum, Secale cornutum, Chelidonium	16 saat

Modul 4

1. Basit kronik hastalıklar	2 saat
2. Kronik vaka takibi	2 saat
3. İlaç reaksiyonları	2 saat
4. Tedavi sürecindeki kurallar	1 saat
5. Yeni semptomların ortaya çıkması	2 saat
6. Sonraki reçetelemeler	2 saat
7. Tek taraflı hastalıklar – “lokal hastalıklar”	2 saat
8. Baskılama ve semptom kayması	1 saat
9. Repertorizasyon örnekleri ve vaka çalışması	22 saat
10. İnterkurrent (ara) hastalıklar	1 saat
11. Tedavi engelleri (dışsal faktörler, regülasyon blokajları, iltihap odakları, baskılama, antidotlama)	2 saat
12. Tedavi hataları	1 saat
13. Homeopatik tedavi sırasında yardımcı önlemler	1 saat
14. Homeopatik İlaç ilişkileri	1 saat
15. Örnek ilaçlar: Carbo vegetabilis, Carbo animalis, Opium, Kalium grubu, Magnesium grubu, Argentum nitricum, Argentum metallicum, Tarentula hispanica, Tarentula cubensis, Lac caninum ve diğer Lac grubu, Veratrum album	16 saat

35 saat supervizyonu tamamlama zorunluluğu vardır.

Modul 5

1. Psorik miyazma	3 saat
2. Sikotik miyazma	3 saat
3. Farklı repertoriler kullanarak vaka çözümlenme (Bönninghausen, Knerr, Ward, Boger, Murphy, Roberts, Phatak, Boercike vb.)	2 saat
4. Hamilelik, doğum ve bebeklik dönemi hastalıklarında homeopatik tedaviye giriş	3 saat
5. Jinekolojik hastalıklar	2 saat
6. Çocukluk dönemi hastalıkları ve aşı sonrası gelişen reaksiyonlara homeopatik yaklaşım	3 saat
7. Diş, ağız ve çene hastalıklarında homeopatik yaklaşım	2 saat
8. KBB hastalıklarında homeopatik tedavi	3 saat
9. Zihinsel ve ruhsal hastalıklarda tedavi	3 saat
10. Acil durumlarda homeopatik tedavi	2 saat
11. Özellikle ağır akut hastalıklarda homeopatik tedavinin sınırları ve etki alanları	6 saat
12. Repertorizasyon örnekleri ve vaka çalışması	27 saat
13. Örnek ilaçlar: Medorrhinum, Thuja, Acidum nitricum, Hyoscyamus, Stramonium, Acidum sulfuricum, Zincum metallicum, Graphites, Lilium tigrinum, Cyclamen europaeum	20 saat

Modül sonunda 35 saat supervizyon yapılması zorunludur.

Modul 6

1. Sfilitik miyazma	2 saat
2. Ağır kronik hastalıklara yaklaşım	2 saat
3. Miyazma karışımları	4 saat
4. Homeopatik tedavide palyatif yaklaşımlar	4 saat
5. Homeopatide farklı yaklaşımlar	5 saat
6. Repertorizasyon örnekleri ve vaka çalışması	19 saat
7. Carcininum ve miyazması	3 saat
8. Tuberkulinum ve miyazması	3 saat
9. Örnek ilaçlar: Mercurius solubilis ve tuzları, Syphilinum, Aurum ve tuzları, Platinum metallicum, Plumbum metallicum, Alumina, Stannum metallicum	14 saat

Modül sonunda 35 saat supervizyon yapılması zorunludur.

B) DIŞ HEKİMLERİ: 250 saat

Modül-1

Homeopati Tarihi ve Felsefesi	
Hahnemann Hayatı ve Çalışmaları	4 saat
- Hipokrat'tan Hahnemann'a kadar benzerlik İlkesi ve tarihi	4 saat
- En düşük doz kavramı ve tek doz kavramı	2 saat
- Tek tedavi - hastanın bireyselliği ve tedavinin bilimsel değeri	2 saat
Hahnemann'ın insan ve sağlıklı insan, hastalık, hasta insan ve iyileştirmeye ilgili görüşleri	
- Kronik ve Akut hastalıklar kavramı	8 saat

- Miyasma teorisi	10 saat
Homeopatik kavramlar ve prensipler	
- Temeller ve Kavramlar	10 saat
- Homeopatik Dişçilik Anamnez – hastanın ve tedavinin kişiselleştirilmesi	4 saat
- Semptomların İncelenmesi – Hastanın semptomlarının kendi bütünlükleri içinde gözlemlenmesi	10 saat
- Klinik değerlendirme	10 saat
- Reperatorizasyon bilgisi ve kullanımı	10 saat
- Reperatorizasyon çalışmaları, vakalar	20 saat

Modül- 2

Homeopatik Klinik Tedavi	
- Teşhis 2 saat	
- Bir vakayı anlamak 4 saat	
- Homeopatik ilaç seçimi – İlk ilaç seçimi 4 saat	
- Homeopatik ve Klinik Prognoz – Homeopatik Kötüleşme ve baskılama 2 saat	
- Tedavi ilkeleri 4 saat	
- Tedavinin önündeki engeller 2 saat	
- İkinci ilaç seçimi	
-Özel hastalık şekilleri(tek yönlü hastalıklar, ruhsal hastalıklar, vb) 4 saat	
Homeopatik Materia Medica saat	50
Homeopatik ilaç hazırlama ve potensiyalizasyon. Doz bilgisi ve uygulamaları. saat	6
Diş hekimliği alanında homeopati kullanımı saat	2
Diş hekimliği bilimi ve sanatı	
Önleyici ve palyatif diş hekimliği ile homeopatik yaklaşım arasındaki karşılıklı ilişkiler ve bağlantılar	
6 saat	
Hafifletici ve tedavi edici semptomatik diş tedavisi	
4 saat	
Oral patolojilerdeki hissiyatın ve lokalizasyonun önemi	
2 saat	
Homeopatik uygulama- Homeopatik diş hekimliği reçeteleri	
4 saat	
Diş hekimliğine özel Homeopatik tıbbi materia medica bilgisi	
20 saat	
Akut ve Kronik diş hastalıklarında homeopatik uygulama	
6 saat	
Peridontal ve endodontik patolojilerde homeopatik uygulamalar	
6 saat	

Oral cerrahi – Ameliyat sonrası işlemler ve İmplantodontide homeopatik uygulamalar	6 saat
Dental- pediyatrik homeopatik tedavi	6 saat
Temporomandibuler eklem disfonksiyonunda homeopatik uygulamalar	6 saat
Ağız hastalıklarında homeopatik uygulamalar	10 saat

Modül-3

C) ECZACILAR: 150 saat

Organonun öğretisi içerisinde homeopatik tedavi kavramı ve etik kuralları, homeopatinin tarihsel gelişimi	4 saat
Hahnemann'ın yaşamı ve Homeopatinin bilimsel temelleri	4 saat
Homeopatide temel kavramlar, prensipler ve kısaltmalar.	6 saat
Homeopatik preparatlarda kullanılan materyaller, karakterizasyonları, etkileri ve homeopatik farmakope analizleri	12 saat
Homeopatide yararlanılan kaynaklar, monograflar, farmakopeler	8 saat
Homeopatide akut ve kronik hastalıklarda kullanılan biyolojik materyaller ve dilüsyonları	10 saat
İlaç hazırlama teknikleri ve pratiği, Farmakopede yer alan üretim şekillerinin verilmesi, reçete örnekleri	32 saat
İlaca ilk reaksiyon, homeopatik kötüleşme	4 saat
Homeopatinin endikasyonları ve sınırları	6 saat
Homeopatik ilaç etkileşimleri ve toksikolojisi	4 saat
Homeopatide farklı yaklaşımlar (Bach çiçekleri, Schüssler tuzları vb.)	24 saat
Homeopatik Materia Medica bilgisi	10 saat
Türkiye'de ve Dünyada Eczacılık eğitiminde homeopatinin önemi, eczanelerde yer alan homeopatik preparatlar ve klinik uygulamalarına bakış	4 saat
Hastaya eczacılık açısından homeopatik yaklaşım ve danışmanlık; hastanın takibi	2 saat
Homeopati ve klinik uygulamalarında bilimsel araştırmalar	4 saat
• Özel hastalıklar (tek taraflı, lokal, akut epidemik, ruhsal ve zihinsel hastalıklar)	4 saat
• Homeopatik ilaçlarda yasal düzenlemeler	4 saat
• Kompleks homeopati	10 saat

KAYROPRAKTİK

1) TANIM

Kayropraktik; cerrahi düzeye gelmemiş, kas, omurga ve iskelet sistemlerinin biyomekanik bozuklukları ve bunun sinir sistemi üzerinde oluşturduğu sorunların teşhis, tedavi ve önlenmesiyle ve bu rahatsızlıkların genel sağlık üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesiyle ilgilenen bir uygulama alanıdır. Çıkık olmadan normal mekanik hareketliliğini yitirmiş eklemleri manipüle ederek düzelten elle uygulanan teknikler üzerine yoğunlaşır. Omurganın mekanik bozukluklarının düzeltilmesi başta olmak üzere, yumuşak doku ve diğer eklem biyomekanik bozukluklarının tedavilerine de önem verir.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

İlgili alanda sertifikalı hekimler ve hekim gözetiminde yurt dışında akredite edilen okullardan kayropraktik lisans eğitimi alan, YÖK tarafından sağlık meslek mensubu olarak tanımlanan kişiler ve lisans eğitimi almış diğer sağlık meslek mensupları.

3) KAYROPRAKSİ UYGULAMA ENDİKASYONLARI ÜNİTELERDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

Akut ve kronik boyun ve bel ağrısı,
Kronik servikal bölge kaynaklı baş ağrısı,
Ani fleksiyon- ekstansiyon zorlanmalarıyla ilişkili durumlar,
Lomber spinal stenozun erken konservatif tedavisi,
Lomber-torakal ve servikal disk hernilerinin erken konservatif tedavisi,
Akut ve kronik yumuşak doku zorlanmaları,
Burkulmalar, tendinitler,
Miyofasiyal ağrı sendromu
Mesleki ve spor ile ilişkili rekreasyonel kas-iskelet sistemi yaralanmaları,
Geriatric yaş grubunun kas-iskelet sistemi sorunları (osteoartrit vb),
Mekanik faset eklem kaynaklı, biyomekanik disfonksiyonlar,
Koksiks ağrısı
Postürel Skolyoz,
Radikülopatiler (progresif motor defisit ve kauda equina sendromu saptanmayan sinir kökü irritasyonları),
Çeşitli eklem (omuz, sakroiliak eklem, temporamandibuler eklem, kalça, diz, el, ayak eklemleri) disfonksiyonları,

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

Kayropraktik müdahale, sedasyon veya anestezi gerektiriyorsa, bu uygulamaların uygulama merkezinde yapılması uygundur.

4) KONTRENDİKASYONLAR

Odontoid hipoplazi,
İnstabil odontoid akut kırık,
Spinal kord tm,
Osteomyelit,
Hematom (spinalkord veya intrakanaliküler),
Menenjal tm,
Vertebral tm,
Fragmanlı disk hernisiyle birlikte olan ilerleyici nörolojik defisit,

Üst servikal omurganın Arnold Chiarimal formasyonu,
Vertebral luksasyon,
Anevrizmal kemik kisti,
Dev hücreli kemik tm,
Osteoblastom,
Osteoidosteoma,
Ameliyat sonrası fiksasyon/stabilizasyon protezleri,
Kas ya da diğer yumuşak dokuların neoplastik hastalıkları,
Pozitif Kerning ya da Lhermit belirtileri,
Siringomiyeli,
Etiyolojisi bilinmeyen hidrosefali,
Kauda equina sendromu.

4) BULUNDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEMELER:

Uygulama yapılan birimlerde ve eğitim merkezlerinde standart kayropratik manipülasyon için uygun bir müdahale yatağı bulunması gerekir.

5) BULUNDURULABİLECEK CİHAZ VE MALZEMELER :

Farklı manipülatif uygulamalar için tilt veya drop özelliği olan masalar, mekanik düzeltme için elektrikli veya manuel itme cihazı, analiz amaçlı kullanılan sinir sisteminin fonksiyonunu, yüzeysel deri ısısını ölçen nervoscope, infra-red el aparatı olarak termometre veya bilgisayar destekli kullanılan infrared veya dijital yüzeysel ısı ölçen kameralar veya yüzeysel EMG kullanılır.

6) KAYROPRAKTİK SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

Hekimlere 1500 saatlik eğitim programı uygulanır. Bu programın 600 saati pratik uygulama olmalıdır.

Sağlık meslek mensupları için 2500 saatlik eğitim programı uygulanır. Bu programın 1000 saati pratik uygulama olmalıdır.

HEKİMLERE YÖNELİK SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

a) Teorik Eğitim 900 saat

Modül 1- 245 saat

Spinal anatomi	10 saat
Patoloji (sinir-kas-iskelet sistemi bozuklukları)	20 saat
Nöro-musküler fizyoloji	10 saat
Kayropratik terminolojisi	5 saat
Normal radyografik anatomi	9 saat
Normal röntgen varyantları	9 saat
Tanısal görüntüleme	10 saat
Nöroloji	10 saat
Kayropratik tarihi	2 saat
Kayropratik prensipleri ve felsefesi	10 saat
Temel vücut mekaniği- kinezyoloji	10 saat
Spinal biyomekanik	10 saat
Sinir-kas-iskelet sistem bozukluklarının tanısı	10 saat
Statik ve dinamik spinal palpasyon	30 saat
Kayropratik teknikleri	90 saat

Modül 2 - 280 saat

Kayropratik teknikleri ve felsefesi	10 saat
Spinal biyomekanik	10 saat
Subluksasyon teorileri	30 saat
Sinir-kas-iskelet sistem bozukluklarının tanısı	10 saat
Nöroanatomi	10 saat
Nörofizyoloji	10 saat
Nöropatofizyoloji	10 saat
Fiziksel Tanı (FM bulguları)	10 saat
Diagnostik radyoloji	10 saat
Kayropratik biyofizik	10 saat
Statik ve dinamik spinal palpasyon	60 saat
Kayropratik endikasyonları	5 saat
Kayropratik kontrendikasyonları ve komplikasyonları	5 saat
Kayropratik teknikleri	90 saat

Modül 3- 375 saat

Klinik teşhis- ayırıcı tanı	20 saat
Acil sağlığı- CPR	10 saat
Hasta eğitimi- halk sağlığı	10 saat
Klinik beslenme	20 saat
Kanıt dayalı tıp modülü, Bilimsel araştırma planlama ve metodoloji	10 saat 5 saat
Yumuşak doku patolojileri	30 saat
Ortopedi ve romatoloji	45 saat
Pediyatri	45 saat
Geriyatri	30 saat
Kayropratik teknikleri ve felsefesi	20 saat
Termografik teknoloji –patern analizi (Cihaz destekli mekanik düzeltme)	20 saat
Ekstremiteler manipülasyon teknikleri	30 saat
Yumuşak doku manipülasyon teknikleri	20 saat
Kayropratik teknikleri	60 saat

b)Pratik Eğitim

Gözetim altında pratik uygulamalar sırasında vaka kayıt sayısı en az 150 olmalıdır. Pratik uygulama saati 600 olmalıdır.

Statik- dinamik spinal palpasyon	50 saat
Omurga muayanesi	24 saat
Toggle tekniği	48 saat
Gonstead tekniği	48 saat
Klinik tanı ve vaka takibi-1	50 saat
Üst Servikal Tekniği ve mantığı	24 saat
Kayropratik termal-infra red enstrumant	24 saat
Thompson tekniği	96 saat

Manuel Full Spine Tekniği	48 saat
Ekstremitte manipölasyon teknikleri	36 saat
Yumuşak doku manipölasyon teknikleri	36 saat
Sakral-oksipital teknik	48 saat
Klinik vaka takibi-2	68 saat

B)SAĞLIK MESLEK MENSUPLARI İÇİN SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

Sağlık meslek mensupları için 2500 saatlik eğitim programı uygulanır. Bu programın 1000 saati pratik uygulama olmalıdır.

a)Teorik Eğitim- 1500 saat

Modül 1- 360 saat

Anatomi saat	30
Nöroanatomi	25 saat
Biyokimya	20 saat
Fizyoloji	30 saat
Nöroloji	30 saat
Patoloji (kas-iskelet sistemi bozuklukları)	40 saat
Spinal anatomi saat	30
Kayropraktik tarihi	5 saat
Klinik uygulamanın kanıta dayalı alt yapısı	10 saat
Kayropraktik terminolojisi	20 saat
Kayropraktik prensipleri ve felsefesi	60 saat
Statik-dinamik spinal Palpasyon	60 saat

Modül 2- 440

Spinal anatomi	40 saat
Nöroloji	40 saat
Patoloji (sinir-kas-iskelet sistemi bozuklukları)	40 saat
Nörofizyoloji	40 saat
Temel vücut biyomekaniği	40 saat
Semptomatoloji	60 saat
Spinal biyomekanik	30 saat
Statik ve dinamik spinal palpasyon	40 saat
Kayropraktik prensipleri ve felsefesi saat	60
Kayropraktik teknikleri (Toggle tekniği - 1) saat	50

Modül 3- 340 saat

Sinir-kas-iskelet sistemi klinik değerlendirme yöntemleri	40 saat
Klinik biyomekanik	40 saat

Statik ve dinamik spinal palpasyon saat	40
Kayropratik analizlerin prensipleri	40 saat
Kayropratik uygulaması endikasyonları, kontrendikasyonları ve komplikasyonları	20 saat
Kemik ve eklem patolojileri	60 saat
Kayropratik klinik değerlendirme	30 saat
Lomber omurga - pelvis bölge teknikleri	20 saat
Torasik omurga teknikleri	10 saat
Alt ekstremitte teknikleri	10 saat
Servikal omurga teknikleri	20 saat
Üst ekstremitte teknikleri	10 saat

Modül 4- 360 saat

Halk sağlığı-hasta eğitimi saat	30
Klinik beslenme	20 saat
Klinik psikoloji	20 saat
Acil sağlığı - CPR	30 saat
Ortopedi ve romatoloji	40 saat
Pediatri	30 saat
Geriatri	30 saat
Obsetri ve jinekoloji	30 saat
Kanıta dayalı tıp modülü ve bilimsel araştırma planlama ve metodolojisi	40 saat
Yumuşak doku manipülasyon teknikleri	20 saat
Kayropratik teknikleri	70 saat

b) Pratik Eğitim

Gözetim altında pratik uygulamalar sırasında vaka kayıt sayısı 250 olmalıdır. Pratik uygulama saati 1000 olmalıdır.

KUPA UYGULAMASI

1) TANIM

Kan dolaşımını arttırmak için bölgesel vakum oluşturmaya dayanan uygulama yöntemine kuru kupa terapisi denir. Bazı rahatsızlıkların önlenmesi ve giderilmesi amacıyla belli vücut noktalarında bölgesel vakum yaparak ve yüzeysel cilt kesikleri oluşturarak kanın alındığı uygulama yöntemine ise Yaş Kupa Terapisi (Hacamat) denir.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

İlgili alanda sertifikası bulunan hekim ve hekimin gözetiminde sağlık meslek mensupları,

3) KUPA TEDAVİSİ ENDİKASYONLARI

ÜNİTELERDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

İmmün sistemi güçlendirme,
Kronik yorgunluk sendromu,
Fibromiyalji,
Miyofasiyal ağrı sendromu,
Tendinopati,

Disk patolojileri (bulging, protrüzyon aşamasında),
Mekanik kaynaklı bel, boyun ağrıları,
Diz ağrısı (osteoartrit)

Stres baş ağrısı,

Migren,

Yüksek tansiyon,

Organik olmayan uyku bozuklukları,

Stres inkontinans,

Allerjik astım,

Kronik ürtiker,

Üst solunum yolu enfeksiyonları,

Egzema

Organik olmayan bulantı, kusma,

Organik olmayan konstipasyon gibi **durumlarda tedaviyi destekleyici yöntem olarak kullanılır.**

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

Post-Zoster nevrалji,

Trigeminal nevrалji,

Erkeklerde oligosperm, sperm motilite ve morfoloji bozukluğuna bağlı infertilite,

Kadınlarda sebebi açıklanamayan(organik olmayan) infertilite,

Hiperkinetik kalp hastalığı,

Aterosklerotik kalp- dolaşım sistemi bozukluklarında,

Kompanze konjestif kalp yetmezliği,

Alt solunum yolu enfeksiyonları,

Multiple Skleroz (benign Multiple Skleroz, relapsing remitting Multiple Skleroz),

Romatoid artrit (her evrede) gibi **durumlarda tedaviye destek olarak uygulanabilir.**

4) KONTRENDİKASYONLAR

Trombofilebit,
Aktif yaralar,
Yeni cerrahi yaralar,
Dekompanse kalp hastalığı,
Anemi (hemoglobün 9,5mg/dl'nin altı),
Hemofili,
Kanama/pıhtılaşma bozukluğu öyküsü,
Antiagregan ilaç kullanımı,
Varisin doğrudan üzerine uygulanmamalı

5)BULUDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEME: Ünitelerde ve Uygulama merkezlerinde kupa seti (tek kullanımlık) epidermal insizyon sağlayacak kesici/delici alet, tek kullanımlık eldiven, uygulama için uygun muayene yatağı, uygulama bölgesinin temizliğinde kullanılacak solüsyonlar.

6)BULUNDURULABİLECEK CİHAZ VE MALZEMELER: Kupa setleri plastik, cam, silikon, elektrikli, manuel, pompalı veya pulsatif olabilir.

7) KUPA TERAPİSİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

Hekim için; 35 saatlik eğitimin 25 saati teorik ve 10 saati pratik eğitim olarak planlanır. Diğer sağlık çalışanları için, 45 saatlik eğitimin, 13 saati teorik ve 32 saati pratik eğitim olarak planlanır.

Kupa Terapisi Sertifikalı Eğitim Müfredatı			
A-Hekimler için:			
	KONULAR	SÜRESİ	
		TEORİK	PRATİK
1.	Kupa Terapisine Giriş	9	
a.	Kupa Terapisinin Tarihi	1	
b.	Kupa Terapisi Çeşitleri	1	
	Kuru Kupa Terapisi		
	Islak Kupa Terapisi		
c.	Kupa Terapisinde Kullanılan Malzemeler	1	
d.	Geleneksel Tıp'ta Kavramlar	2	
e.	Geleneksel Tıp'ta Kupa Terapisi	3	
f.	Kupa Terapisinde Etik ve Yasal Konular	1	
2.	Kupa Terapisinin Mekanizmaları	9	
a.	Kupa Terapisi Teorileri ve Destekleyen Veriler	2	
b.	Endikasyonlar ve Kontrendikasyonlar	3	
	Uyarılar ve Önlemler		

c.	Kanıt dayalı tıp modülü	2	
d.	Bilimsel araştırma planlaması ve metodolojisi	2	
3.	Uygulama	7	10
a.	Uygulama Bölgelerinin Belirlenmesi	2	2
b.	İyi Kupa Terapisi Uygulama Prosedürü	2	5
c.	Sorun Odaklı Öğrenme-Anamnez Alma - Kupa Terapisi Rejimi, Uygulama Noktaları ve Tedavi Süresi Belirleme	3	3
	İskelet-Kas Sistemi Rahatsızlıkları ve Sırt Ağrıları		
	Kardiyovasküler Sistem – Hipertansiyon hastalıkları		
	Sinir Sistemi - Baş ağrısı/Migren rahatsızlıkları		
Toplam		25	10
Genel toplam		35	

B-Sağlık Meslek Mensupları			
		SÜRESİ	
	KONULAR	TEORİK	PRATİK
1.	Temel Bilgiler	5	
a.	Derinin Yapısı ve Görevlerine Giriş	1	
b.	Kas ve İskelet Sisteminin Yapısı ve Görevlerine Giriş	1	
c.	Sinir Sisteminin Yapısı ve Görevlerine Giriş	1	
d.	Akciğer ve Solunum Yollarının Yapısı ve Görevlerine Giriş	1	
e.	Kalp ve Dolaşım Sisteminin Yapısı ve Görevlerine Giriş	1	
2.	Kupa Terapisine Giriş	9	
a.	Kupa Terapisinin Tarihi	1	
b.	Kupa Terapisi Çeşitleri	1	
	Kuru Kupa Terapisi		
	Islak Kupa Terapisi		
c.	Kupa Terapisinde Kullanılan Malzemeler	1	
d.	Geleneksel Tıpta Kavramlar	2	
e.	Geleneksel Tıpta Kupa Terapisi	3	
f.	Kupa Terapisinde Etik ve Yasal Konular	1	
3.	Kupa Terapisinin Mekanizmaları	9	
a.	Kupa Terapisi Teorileri ve Destekleyen Veriler	2	
b.	Endikasyonlar ve Kontrendikasyonlar	3	
	Uyarılar ve Önlemler		
c.	Kanıt dayalı tıp modülü	2	
d.	Bilimsel araştırma planlaması ve metodolojisi	2	
4.	Uygulama	9	13

a.	Uygulama Bölgelerinin Belirlenmesi	2	2
b.	İyi Kupa Terapisi Uygulama Prosedürü	2	5
c.	Sorun Odaklı Öğrenme-Anamnez Alma - Kupa Terapisi Rejimi, Uygulama Noktaları ve Tedavi Süresi Belirleme	5	6
	İskelet-Kas Sistemi Rahatsızlıkları ve Sırt Ağrıları		
	Kardiovasküler Sistem – Hipertansiyon hastalıkları		
	Sinir Sistemi - Baş ağrısı/Migren rahatsızlıkları		
Toplam		32	13
Genel toplam		45	

TASLAK

MAGGOT TEDAVİSİ (LARVA TEDAVİSİ)

1) TANIM

Lucilia (*Phaenicia*) *sericata* steril larvalarının (kurtçuk, maggot) kronik yaraların tedavisinde kullanılması suretiyle yapılan uygulama yöntemini ifade eder.

Larvalar salgıladıkları sekresyonlar ile yarada biyodebridman yaparlar.

Temel Prensipler :

Sağlık Bakanlığı Bilim Komisyonu, Maggot Tedavisi kapsamında uygulamadaki gerekli materyal olan *Luciliasericata* türüne ait sineğin laboratuvarında sürekli üretimine aşağıdaki standartlarda ruhsat verir ve denetler:

1. Maggot Tedavisi kapsamında *Lucilia sericata* türü sineğin erişkin kolonilerinin laboratuvarında sinek kafesleri içinde sürekli üretimi yapılacak koşullar için yaklaşık 12 m² büyüklüğünde “iklim odası” özellikleri oluşturulmalıdır. Bu amaçla iklim odası’nda belli bir sıcaklık (24-27°C), belli bir nem (%40-60) ve belli bir ışık sistemi kurulmuş olmalıdır.

2. İklim odasında *Luciliasericata* türü sineğin yaşam döngüsüne uygun yumurta, larva, pupa ve erişkini ile sinek kolonileri elde edilmelidir.

3. İklim odasının yanı sıra larva eldesi, sterilizasyonu (ve yapılacak ise steril paketlerin geliştirilmesi) amacıyla bağımsız, tam donanımlı (mikrobiyolojik analiz için gerekli etüv, otoklav, laminar kabin, ışık mikroskobu, vb. cihazları içeren) yaklaşık 20 m² büyüklüğünde fonksiyonel bir laboratuvar bulunmalıdır.

4. Bu insektoryumlardan elde edilen 1. ve 2. dönem larvaların sterilite kontrolleri yapıldıktan sonra ya direkt olarak ya da steril paketler şeklinde yara üzerine uygulamaları için iki seçenek olmalıdır. Steril paket halindeki uygulamalarda, içinde steril maggotları bulunduran modellerden oluşması gerekmektedir.

Uygulamada maggot içeren paket seçeneğinin tercih sebebi özellikle dekübitis ülserleri ve derin yaralarda kolay uygulama ve çıkarma, oluşabilecek rahatsızlığın (gıdıklanma / karıncalanma) giderilmesi, maggotların çok az da olsa kaçma olasılığının azaltılması ve yarada maggotların varlığından duyulabilecek estetik rahatsızlığın kaybolmasıdır.

Steril serbest larva uygulaması için cm² ye 5–10 larva olacak şekilde 1. ya da 2. dönem larvalar (*Lucilia sericata*) yaraya konacaktır. Yaranın durumu özellikle yarada koku, akıntı, mikrobiyolojik kültür sonucu, granülasyonun varlığı, vaskülarizasyon durumu tedavi öncesi ve sonrası ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

Uygulama eğitimi almış tıp hekim

3) MAGGOT TEDAVİSİ ENDİKASYONLARI

ÜNİTELERDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Diyabetik ayak ülseri

Bası ülseri

Nörovasküler ülserler

Travmatikiyileşmeyen yaralar

Arteriyel/iskemik ülserler

Venöz ülserler

Yukarıdaki endikasyonlarda ünitelerde uygulama yapılabilir. Pansuman tedavileri evlerde takip edilen hastalarda maggot tedavi eğitimi almış aile hekimi tarafından uygulama evlerde yapılabilir.

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULANABİLECEK ENDİKASYONLAR

Post-operatif yaralar

Pilonidal sinüs

Osteomyelit

Nekrotizanfasit

4) MAGGOT TEDAVİSİ KONTRENDİKASYONLAR

İnseklere karşı alerji durumunda, anlamlı derecede koagülopati, göz, solunum sistemi ve iç organlara, endokrin bezlere ve hayati organlara bağlantısı olan fistüller, hemarojik apseler, asla uygulanmaz.

5) BULUNDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEMELER

Steril larvalar.

6) GENEL MAGGOT TEDAVİSİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

60 saat eğitimin 20 saati teorik, 40 saati pratik olmalıdır.

KONULAR	SÜRESİ	
	TEORİK	PRATİK
Maggot Tedavisi Tarihçesi	2	
Entomoloji-Sinek biyolojisi, metabolizma, sterilizasyonu vb.	2	10
Maggot tedavi terminolojisi	1	
Yara (etyoloji, patogeneze, süreç, vb.)	1	
Yara bakımında kullanılan yöntemler	1	
Maggot Tedavisi prensipleri	2	
Hasta rızası, etik ve yasal zorunluluklar	1	
Maggot Tedavisi uygulama teknikleri	3	30
Vaka Takdimleri	6	
Olası komplikasyonlar	1	
GENEL TOPLAM	20+40=60	

MEZOTERAPİ

1)TANIM

Mezoterapi, cildin mezodermden köken alan orta tabakasına (derm) ilaç enjeksiyonu yöntemi olarak tanımlanır. Bu uygulama ile (iğnenin mekanik etkisi ve ilacın farmokinetik etkisi) mezoderm uyarılarak, embriyolojik gelişmede mezoderm kaynaklı doku ve organ (fibröz doku, kıkırdak, kemik, kas, yağ, kemik iliği, lenfatik doku, ürogenital sistem, vasküler sistem) patolojilerinin semptom ve şikayetlerini büyük ölçüde azaltan bir uygulama yöntemidir. Amaca uygun olarak seçilen ilaç karışımları bölgesel, küçük dozlarda, özel iğneler ve özel tekniklerin kullanıldığı uygulama yöntemidir.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

İlgili alanda sertifikası bulunan tabib veya kendi alanında uygulama yapmak üzere dış tabibi.

3) MEZOTERAPİ UYGULAMA ENDİKASYONLARI

ÜNİTELERDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

Nevraljik patolojiler; yüz nevralfileri, trigeminus nevralfileri, arnold siniri nevralfileri, serviko-brakiyal nevralfiler.

Eklem patolojisi: her bölgedeki artroz, gut ağrıları.

Doku patolojisi; tendinitler,dupuytren, bursitler, miyozitler, hidrolipodistrofiler

Damar patolojisi; migrenler, arteritler, vena-lenfa yolları ödemleri, mikro- dolaşım sorunları,

Cilt patolojileri; keloid, alopesia, akne.

Enfeksiyon patolojisi; rino-farenjit, sinüzit, idrar yolları.

Spazmodik patoloji: epigastraljiler, kolitler, veziküler distoniler, böbrek kolikleri, spazm ağrıları, nöro-vegetatif distoni, dismenore.

İmmünolojik patoloji: astma, ekzama, immünolojik potansiyelde azalma,

Spor yaralanmaları: Tendon Yaralanmaları (Tendiniti), Kas Yaralanmaları (Kas ezilmeleri, kas ağrısı, kas gerginliği, kısmi yırtıklar), Bağı Yaralanmaları (Bağı zorlanmaları, eklem burkulmaları, kısmi yırtıklar), Kemik Sakatlanmaları (Periostit, stres kırıkları), Kıkırdak Lezyonları (diz ön ağrısı, menisküs lezyonları), Eklem Çevresi Doku Lezyonları (Bursit, kapsülit, sinovyal kist)

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

Artritler, romatoid artrit, poliartritler gibi eklem patolojileri

Arteritler, mikro- dolaşım sorunları, jinekoloji ve doğum vasküler patolojileri

Eklem içi enfeksiyonlar,

Solunum yolları enfeksiyon hastalıkları,

Jinekolojik enfeksiyon hastalıkları,

Hipertansiyon,

Hemipleji

Cerebral palsi gibi hastalıklarda genel rehabilitasyon uygulamalarına yardımcı olarak kullanılabilir.

4) KONTRENDİKASYONLAR

Akut enfeksiyonlar,
Derin ven trombozu,
Anstabil kan basıncı,
Kalp krizi,
Senkop sonrası epizod,
Açık yaralar,
Son dönem kalp yetmezliği,
Diabetes mellitus,
Antikuagülan tedavi altındaki hastalarda,
Böbrek yetmezliği,
İlaçlara karşı hipersensitibilitesi olanlar,
Hamilelik

5) BULUDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEMELER

Steril tek kullanımlık mezoterapi iğneleri, enjektör, eldiven.

6) BULUNDURULABİLECEK CİHAZ ve MALZE MELER:

Mezoterapi uygulama tabanca cihazı, transdermal uygulama (iğnesiz mezoterapi) cihazı,

7) MEZOTERAPİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

Toplam 120 saat eğitimin 90 saati teorik ve 30 saati pratik eğitim olarak yapılacaktır. Eğitime katılan adayların en az 10 vaka görmesi ve raporlaması zorunludur.

1) TEORİK EĞİTİM (90 SAAT)

Modül 1: Mezoterapiye giriş (4 saat)

1. Mezoterapinin Tarihçesi
  - a) 1952 Michel Pistor
  - b) 1958 Michel Bicheron
2. Dünyada ve ülkemizde mezoterapinin gelişimi
3. Mezoterapinin tanımları
4. Etki mekanizmasını açıklayacak teoriler;
  - a) Dr. PISTOR'un "refleks teorisi veya tegüment stimülo-terapisi"
  - b) Dr. BICHERON'un "mikro-dolaşım hipotezi"
  - c) Dr. DALLOZ-BOURGUIGNON'un "üç ünite ya da mesoderm teorisi"
  - d) Dr. BALLESTEROS'un "mezoterapi enerji teorisi"
  - e) Dr. MREJEN'in "sistemize edilmiş mezoterapi teorisi"
  - f) Dr. MULTEDO'nun "üçüncü dolaşım teorisi"
  - g) Dr. KAPLAN'ın "bütünleştirici teorisi"
  - h) TRANSDERMAL MEZOTERAPİ "elektroporasyon"
  - i) YAVAŞ MEZOTERAPİ "mezoperfüzyon"

Modül 2 : Mezoterapi Fizyoloji ve Embriyoloji (2 saat)

1. Cilt anatomi ve fizyolojisi,

2. Niçin derm tabakası,
3. Mezodermanın embriyolojisi ,
4. Mezoterapinin kullanım avantajları
5. Mezoterapi ve Tamamlayıcı Tıp ilişkisi

Modül 3: Mezoterapide Kullanılan Materyaller (2 saat)

1. Manuel Uygulama Yöntemleri
2. Mezoterapi iğneleri
3. Enjektörler
4. Yardımcı cihazlar
5. Basıncılı iğnesiz enjektör cihazları
6. Transdermal mezoterapi cihazı
7. Mezoperfüzyon

Modül 4: Mezoterapi Uygulama Teknikleri (4 saat)

1. Uygulama Teknikleri:
  - a) Dermis içi teknik
  - b) Nappage tekniği
  - c) Nokta enjeksiyon tekniği
  - d) Epidermo-Dermis enjeksiyon tekniği
  - e) Papül tekniği
2. Uygulamada dikkat edilecek hususlar
3. Mezoterapide başarıyı etkileyen faktörler,

Modül 5: Mezoterapi ve Farmakoloji (10 saat)

1. Seçilecek ürünlerin kriterleri
2. Karışım hazırlanırken dikkat edilecek hususlar
3. Mezoterapide kullanılan ilaçlar
  - a) Farmakolojik etkileri
  - b) Kullanım dozları ve amaçları
4. Derinin ve subkütan dokunun farmakolojisi
5. Derm – epidermik etkili ilaçlar
  - a) Hücresel seviyede etkili ilaçlar
    - Hormonlar: Estradiol, Melatonin
    - Antiandrojenler: Progesteron, Estrojen, progesteron, Flutamid, Finasterid
    - Retinoik asit
  - b) İnterstisyel seviyede
    - glicolic acid, oligoelement (Cu, Zn, S),vitamin C, monometilsilanotriol, proteocondroitin sulfat A, glucosaminoglican sodyum piruvat, hialuronic acid, laktat amonio,
  - c) Hipodermik etkili ilaçlar
    - Lipolitik ilaçlar: Ksantinler (aminofilin, teofilin), Kafein, Tiroid hormonları (triac, L-tiroxin), salicilat monometilsilanotriol, vasodilatator beta agonist (isoproterenol), vasodilatator alfa-antagonist (yohimbin, fentolamin), aminoasitler (L-carnitin)
6. Trofik metabolik etkili ilaçlar
  - a) salicilato de monometilsilanotriol,
  - b) asiaticosid,
  - c) mesoglican
7. Vasoaktif ilaçlar

- a) arterioller seviyede, kapiller seviyede,
  - b) venüller seviyede, pre-kapiller sfinkter seviyede,
  - c) lenfatik seviyede, ara-bağ dokusu seviyede (interstisyel)
8. Enzimler
- a) Mucopolisacaridas,
  - b) hialuronidas
9. Analjezik ve Non Steroid Anti-enflamatuar ilaçlar
- a) Diklofenak, Ketoprofen,
  - b) Proksikam, Tenoksikam,
  - c) Nörotrofin, Ketorolak
10. Lokal anestetik ilaçlar
- a) Prokain, Lidokain, Mezokain
11. Kas gevşetici ilaçlar
- a) Tiyokolşikosid,
  - b) Diazem
12. Hormonlar
- a) Kalsitonin,
  - b) Progesteron,
  - c) Enzim inhibitörü,
  - d) Östrojen
13. Aşılar
14. Antibiyotikler

Modül 6: Mezoterapinin sekonder veya iatrojenik etkileri (4 saat)

- 1. İğneye bağlı etkiler: ağrı, korku, kanama, ekimoz, asepsiye dikkat edilmezse enfeksiyon
- 2. İlaça bağlı etkiler: uyumsuzluk, alerjik reaksiyonlar, ağrı, flash, eritem, epigastralji, rebound etki, deri nekrozları
- 3. Tekniğe bağlı etkiler: ağrı, hematoma, çizme
- 4. Kontrendikasyonları

Modül 7: Mezoterapinin Uygulama Alanları (60 saat)

- 1. Akut ve kronik ağrı kontrolünde mezoterapinin yeri
  - a) Yüz nevraljileri
  - b) Trigemini nevraljileri
  - c) Arnold siniri nevraljileri
  - d) Serviko-brakiyal nevraljiler
- 2. Fibröz (bağ) doku patolojileri
  - a) Tendinitler, dupuytren, bursitler, miyozitler, hidrolipodistrofiler (selülit)
- 3. Spor Hekimliği ve mezoterapi
  - a) Tendon Yaralanmaları (tendiniti)
  - b) Kas Yaralanmaları (kas ezilmeleri, kas ağrısı, kas gerginliği, kısmi yırtıklar)
  - c) Bağ Yaralanmaları (bağ zorlanmaları, eklem burkulmaları, kısmi yırtıklar)
  - d) Kemik Sakatlanmaları (periostit, stres kırıkları)
  - e) Kıkırdak Lezyonları
  - f) Eklem Çevresi Doku Lezyonları (bursit, kapsülit, sinovyal kist)
- 4. Romatizmal hastalıklar ve mezoterapi
  - a) Her bölgedeki artroz
  - b) Artritler
  - c) Romatoid poliartritler
  - d) Akut romatizmalar

5. Kemik, kıkırdak ve kas doku patolojileri
  - a) Periostit
  - b) Kırık iyileşmesi
  - c) Epigastraljiler
  - d) Kolitler
  - e) Veziküler distoniler
  - f) Böbrek kolikleri, spazm ağrıları, nöro-vegetatif distoni, dismenore
6. Yağ dokusu patolojileri
  - a) Obezite
  - b) Bölgesel kilo fazlalığı
  - c) Lipom
7. Hemopoetik sistem patolojileri
8. Lenfatik doku patolojileri
9. Ürogenital sistem patolojileri
  - a) İmpotans
  - b) Enüresis
  - c) Üriner enfeksiyon
10. Vasküler sistem patolojileri
  - a) Vena-lenfa yolları ödemleri, mikro- dolaşım sorunları
11. Nöroloji ve mezoterapi
  - a) Baş ağrıları: Gerilim. Vasküler, yansıyan
  - b) Distoni
12. Vasküler patolojiler ve mezoterapi
  - a) Alt ekstremitte dolaşım yetersizliği
  - b) Varis
  - c) Ödem, lenf ödem
13. Estetik tıp ve mezoterapi
  - a) Kırışıklık
  - b) Telenjektazi
  - c) Cilt lekeleri
  - d) Sitria
14. Enfeksiyon patolojilerde mezoterapi
  - a) Rino-farenjit
  - b) Sinüzit
  - c) Solunum yolları rahatsızlıkları
  - d) İdrar yolları ve jinekolojik hastalıklar
15. Geriatri ve mezoterapi
  - a) Presbiyopi
  - b) Artroz
16. Jinekoloji ve mezoterapi
  - a) Dismenore
  - b) Kronik salpinjit
  - c) Menapoz
17. Gastroenteroloji ve mezoterapi
  - a) Disfaji
  - b) Reflü
  - c) Gastro-duedonal ülser
  - d) Gastrit
  - e) Kabızlık
18. Dermatoloji ve mezoterapi

- a) Akne
  - b) Alopesi
  - c) Nedbeler, skar
  - d) Zona
  - e) Ksantelazma
19. Ağız ve diş patolojileri ve mezoterapi
- a) Diş eti enfeksiyonları
  - b) Yumuşak doku ülserleri
20. İmmün sistem patolojileri ve mezoterapi
- a) Astma,
  - b) Ekzama,
  - c) İmmünolojik potansiyelde azalma

Modül 8: Yan etki ve komplikasyonlarda acil müdahale (4 saat)

- a) Temel yaşam desteği (çocuk ve erişkinlerde) prensipleri
- b) Kanamalarda ilkyardım
- c) Bilinç bozukluklarında ilkyardım
- d) Yaralanmalarda ilkyardım
- e) Şokta ilkyardım uygulamaları nelerdir?
- f) Kan şekeri düşmesinde ilkyardım nasıl olmalıdır?
- g) Arı sokmalarında ilkyardım nasıl olmalıdır?
- h) Hasta/yaralı taşıma teknikleri
- i) Hayat kurtarma zinciri nedir?
- j) İlkyardımın abc si nedir?
- k) Alerjik reaksiyonlarda acil müdahale
- l) İlkyardımcının bilmesi gereken ve vücudu oluşturan sistemler nelerdir?
- m) Yaşam bulguları ile ilgili önemli göstergeler nelerdir
- n) Bilinç durumunun ve vital fonksiyonların değerlendirilmesi
- o) Hava yolu, solunum ve dolaşımın değerlendirilmesi

2) PRATİK EĞİTİM PROGRAMI: (30 SAAT)

- a) Asepsi-antisepsi
- b) Hastanın hazırlanması, anamnez, fizik muayene pratiği
- c) Tanı koyma ve tedavi uygulama pratik uygulaması
- d) Sistem patolojilerinde mezoterapi enjeksiyon protokolleri ve uygulaması
- e) Estetik endikasyon uygulamaları
- f) Ağrılı hastalara yaklaşım ve uygulama
- g) Seans aralıkları, sayısı, dozaj ve uygulama teknikleri
- h) Manuel Uygulama Yöntemleri
- i) Mezoterapi iğneleri ve Enjektör kullanımı
- j) Yardımcı cihazlar ve uygulanması
- k) Basınçlı iğnesiz enjektör cihazları
- l) Transdermal mezoterapi uygulama prensipleri
- m) Mezoperfüzyon uygulaması
- n) Uygulama Teknikleri, Dermis içi teknik, Nappage tekniği, Nokta enjeksiyon tekniği, Epidermo-Dermis enjeksiyon tekniği, Papül tekniği
- o) Seçilecek ürünlerin hazırlanması
- p) Karışım hazırlanırken dikkat edilecek hususlar

OZON TEDAVİSİ

1) TANIM

Lokal veya sistemik olarak ozon-oksijen karışımının kullanıldığı uygulama yöntemidir.

Tedavinin uygulama metodları;

- 1- Major Otohemoterapi: Hastanın 50 ila 100 cc kanı, steril koşullarda ozon tedavisine uygun, tedavi setlerine alınır, uygun oranda medikal ozon gazı ile normobarik koşullarda karıştırılıp hastaya geri verilir.
- 2- Minör Otohemoterapi: Hastanın 2 ila 10 cc kanı vücut dışında steril koşullarda medikal ozon gazı ile karıştırılıp, intramuskuler yoldan hastaya enjekte edilmesidir.
- 3- Rektalveya vaginal İnsufflasyon: Hastaya rektal veya vajinal yoldan medikal ozon gazı verilmesidir.
- 4- Torbalama Tedavisi: Kol-bacak gibi ekstremitelerin haricen ozon gazı uygulanması amacıyla özel bir torbaya alınarak medikal ozon gazı uygulaması işlemidir.
- 5- İntradiskal uygulama:., steril koşullarda görüntüleme teknikleri (C kollu skopi, floroskopi) eşliğinde uzman doktorlar tarafından intervertebral diskler içerisine direk ozon uygulanmasıdır.
- 6- Kas İskelet Sistemi Uygulamaları: Kas, tendon, tendon kılıfı, bağ, eklem içi, eklem çevresi ve omurga sorunlarında; enjeksiyon yöntemi ile deri içi, deri altı, kas içi ve eklem içi medikal ozon gazı uygulamalarını içerir.

Yukarıdaki uygulamalardan minör otohemoterapi, major otohemoterapi, rektal uygulamalar, intraartikuler, tetik nokta tendon kılıfı enjeksiyonları ünite koşullarında da yapılabilecektir. Medikal ozon uygulamaları tıbbi bir tedavi yöntemidir, standart tedavilerin yerini alamaz. Medikal ozon uygulamaları standart tedavilere ek olarak veya tek başına uygulanabilir.

Vertebral, intradiskal, eklem içi, ligaman ve tendon uygulamaları ilgili uzman hekim tarafından yapılmalıdır.

Diş ve dişeti hastalıkları endikasyonları “Medikal Ozon Uygulama” sertifikasına sahip diş hekimleri tarafından uygulanacaktır. Diğer endikasyonlar tıp hekimleri tarafından uygulanacaktır.

Ozonun gaz formunda damar içine enjeksiyonu yasaktır.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

Uygulama eğitimi almış hekim veya kendi alanında uygulama yapmak üzere diş hekimi

3) OZON UYGULAMALARI ENDİKASYONLARI

ÜNİTELERDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

-Vertebra ve disk patolojilerine bağlı yansıyan ağrı (para vertebral enjeksiyon)

-Vertebral disk patolojileri (Skopi altında intradiskal enjeksiyon)

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

- Myofasial ağrı, fibromyalji,
  - Enfekte diyabetik yaralar
- Revaskülarizasyon şansı olmayan kritik iskemili ekstremitte yaraları
- Gingivitis, periodontitis

4) OZON TEDAVİSİ KONTRENDİKASYONLARI

- 1- Glikoz 6 Fosfat Dehidrogenaz enzimi eksikliği
- 2- Basedow Graves tipi kontrolsüz hipertroidi vakaları
- 3- Masif kanamalı hastalar
- 4- Malign hipertansiyon
- 5- Ağır trombositopeni ($<50000 /\text{mm}^3$)

5) BULUNDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEMELER

Ozon Jeneratörü, Ozon Sensörü

6) OZON TEDAVİSİ SERTİFİKA EĞİTİM MÜFREDATI

Hekim ve diş hekimleri için 120 saatlik teorik ve uygulamalı eğitim programından başarılı olanlara “Medikal Ozon Uygulama Sertifikası” verilir. Eğitimin 50 saati teorik, 70 saati pratik olarak tasarlanır.

Eğitime katılan adayların en az 30 vaka görmesi ve raporlaması zorunludur. Eğitime hekim ve diş hekimi katılabilirler.

OZON TEDAVİSİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

KONULAR	SÜRESİ	
	TEORİK	PRATİK
Ozonterapi tarihçe	1	
Doğada ozon		
Ozonun fiziksel ve kimyasal özellikleri		
Ozon toksisitesi: Biyolojik olarak riskleri, toksisitesi ve ilk yardım	1	
Ozon jeneratörleri ve ozon üretimi	1	
Ozon konsantrasyonu kontrol etme		
Ozonun suda çözünmesi, ozonlu su ve yağ hazırlanması	1	
Oksijen ve oksijen tedavi yöntemleri	1	

Hb ve dokulara oksijen transportu		
Aerop ve anaerop metabolizma		
Reaktif oksijen radikal oluşumu ve antioksidan savunma sistemleri	1	
Ozon reaktivitesinin temelleri ve ozon tedavisinin potansiyel riskleri		
Oksidatif stres nasıl değerlendirilir?	1	
Serbest radikaller ile oluşan veya ciddiyeti artan insan patolojilerinde Ozon tedavisinin yeri		
Ozona karşı oluşan savunma sistemleri	1	
Suda çözünen antioksidanlar		
Yağda çözünen antioksidanlar	1	
Enzimatik sistem		
Ozonterapi'nin temel etki mekanizmaları	1	
Kanın ozonlanmasından sonra hücre içi çevrede nasıl değişiklikler olur?		
Eritrositler		
Lökositler ve bağışıklık sistemi		
Trombositler, hemostaz ve büyüme faktörlerinin salınması	1	
Endotelial hücreler ve vasküler sistem		
Ozonizasyondan sonra kan lipoproteinleri oksidasyonu?		
Ozon verilme yolları		
Parenteral yoldan verilmesi		
Topikal kullanımda temel prensipler	1	30
Major ve minor ozon otohemoterapi		
Rektal uygulanım metodu		
Ozon doz ve toksisite ilişkisi	1	
Ozonun mutajenitesi		
Ozonun yan etkileri ve kontrendikasyonları		
Ozon kullanımı konvansiyonel tedaviyi etkiler mi?	1	
Kontrendikasyon varmı?		
Uzamış ozon tedavisi tümör ve dejeneratif hastalık riskini artırır mı?	1	
Kronik oksidatif strese adaptasyon		
Bir ilaç olarak ozon ve kronik oksidatif strese karşı değişen terapötik cevap	1	
Ozon tedavisi uygulanırken antioksidan destek tedavi gerekir mi?		
Ozon tedavisi nasıl değerlendirilir? Ne zaman bitirilmesi gerekir?	1	
Yara bakımı ve diyabetik ayak	1	
Yara Bakımı	1	
Deri Anatomisi ve Fizyolojisi	1	
Yara İyileşmesi	1	
Kronik Yara	1	
Yara Değerlendirmesi	1	20
Yara Yatağının Hazırlanması	1	

Yara Eksudası ve Eksuda Yönetimi	1	
Yara Enfeksiyonları	1	
Venöz Ülserler ve Tedavisi	1	
Kronik Yara Tedavisinde Revaskülarizasyon	1	
Alt Ekstremitte Rekonstrüksiyon Seçenekleri	1	
Bası Yarası Önleme ve Stratejileri	1	
Fiziksel Yardımcı Tedavi Yöntemleri	1	
Yarada Hücre Teknolojilerinin Kullanımı	1	
Diyabetik Ayak Fizyopatolojisi	1	
Diyabetik Ayak Deformiteleri ve Önlemler	1	
Diyabetik Ayak Hasta Eğitimi, Koruma, Hijyen	1	
Yara Bakım Ürünleri	1	
Yaraya Özel Ürün Seçimi	1	
Endikasyonlar-kontrendikasyonlar	1	
Madrid deklarasyonu ve ozon uygulama alanının kanıta yönelik değerlendirmesi	1	
Değişik patolojilerde ozonoterapi		
Kas iskelet sistemi uygulamaları	1	
Enfeksiyöz hastalıklar	1	
Otoimmün hastalıklar	1	
İskemik hastalıklar	1	
Dermatolojik hastalıklar	1	
Pulmoner hastalıklar	1	
Renal hastalıklar	1	20
Hematolojik hastalıklar	1	
Nörodejeneratif hastalıklar	1	
Kanser	1	
Diş hastalıklarında ozonoterapi	1	
Kozmetikte ozonoterapi	1	
Su dezenfeksiyonunda ozon	1	
Nazokomyal enfeksiyonların engellenmesinde ozon	1	
Tedavi protokollerinin belirlenmesinde strateji	1	
Ülkemizdeki yasal durum, hasta onam formu alma	1	
Pratik uygulamalar ve vaka örnekleri		Pratik: 70
Toplam : 120 saat	Teorik: 50	

PROLOTERAPİ

20) TANIM

Proliferatif ve irritan solisyonların vücuda enjekte edilmesi esasına dayanır. Enjeksiyonlar, genellikle zedelenmiş, aşınmış, güçleri azalmış tendon ve ligamentlere ve eklemlere yapılır. Böylece eklem, tendon ve kas ağrıları tedavileri desteklenir. Amaca uygun olarak seçilen ilaç karışımları bölgesel, ayarlanan dozlarda, özel iğneler ve özel teknikler kullanılan uygulama yöntemidir.

21) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

İlgili alanda sertifikası bulunan hekim veya kendi alanında uygulama yapmak üzere sertifikalı diş hekimi

22) PROLOTERAPİ UYGULAMA ENDİKASYONLARI

ÜNİTELERDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

- Eklem gevşeklikleri ve güç kaybı (laksite),
- Tendinit,
- Bursit,
- Artroz,
- Avaskuler nekrozlar,
- Tekrarlayan baş, boyun, sırt ve bel ağrıları,
- Omurgalarda, göğüs kafesinde ve kaburgalarda geçmeyen kas ve ligament ağrıları,
- Gerilim tipi baş ağrıları,
- Trigeminal nevralji,
- Topuk diki,
- El-ayak bileği sonrası geçmeyen ağrılar,
- Koksidinia,
- Skolyoz, kifoz,
- Osteitis pubis,
- Kondromalazi,
- Meniskopati,
- Tenisçi dirseği,
- Plantar fasitis,
- Morton nörinomasi,
- Tetik noktalar,
- Fibromiyalji,
- Temporomandibuler eklem hiper mobilitesi,
- Karpal tunel sendromu,
- Spor yaralamaları

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

- İlaçlara karşı alerjisi olanlar,
- Enflamatuar eklem hastalıkları,
- Arteritler,
- Mikro-dolaşım sorunları,

Jinekoloji ve doğum vasküler patolojileri,
Sistemik enfeksiyonlar, solunum yolları ve jinekolojik enfeksiyon hastalıkları,
Kontrol altında olmayan hipertansiyon,
Hemipleji,
Cerebral palsi gibi hastalıklarda genel rehabilitasyon uygulamalarına yardımcı olarak kullanılabilir.

23) KONTRENDİKASYONLAR

Hemofili,
Zeka düşüklüğü,
Kanama bozukluğu,
Derin ven trombozu,
Stabil olmayan kan basıncı,
Kalp krizi,
Epilepsi,
Açık yaralar,
Son dönem kalp yetmezliği,
Diabetes mellitus,
Antikuagülan tedavi uygulamaları,
Böbrek yetmezliği,
İlaçlara karşı hipersensitibilitesi olan
Hamile olan hastalar.

24) BULUDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEME:

Steril tek kullanımlık proloterapi iğneleri, enjektör, eldiven

25) BULUNDURULABİLECEK CİHAZ ve MALZEMELER:

Enjeksiyon tabanca cihazı ve hastabaşı monitör

26) PROLOTERAPİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

Toplam 120 saat eğitimin 90 saati teorik ve 30 saati pratik eğitim olarak yapılacaktır. Bu süre içinde 5 modül program uygulanacaktır. Eğitime katılan adayların en az 10 vaka görmesi ve raporlaması zorunludur.

A) TEORİK EĞİTİM (90 SAAT)

Modül 1: Proloterapiye Giriş (15 saat)

- Proloterapinin tanımı ve tarihçesi
- Rejeneratif tıp uygulamaları ve tanımı
- Doku tamir kaskadı, süresi ve fizyolojisi
- Konnektif doku fonksiyonu, biyomekaniği
- Tensegrity tanımı ve fonksiyonu
- Eklem, bağ dokusu, ligamanlar, kasların fonksiyonel anatomisi
- Proliferasyonun etki mekanizması ve bilimsel dayanakları,

Modül 2: Proloterapi enjeksiyon ilkeleri (15 saat)

- Proloterapide kullanılan proliferant solüsyonlar
- Karışımın hazırlanması

- c) Uygulama teknikleri
- d) Uygulama materyalleri
- e) Başarıyı etkileyen faktörler

Modül 3: Proloterapinin sekonder veya iatrojenik etkileri (5 saat)

- a) İğneye bağlı etkiler (ağrı, korku, kanama, ekimoz, enfeksiyon)
- b) İlaça bağlı etkiler (uyumsuzluk, alerjik reaksiyonlar, ağrı, flash, eritem, rebound etki)
- c) Tekniğe bağlı etkiler (ağrı, hematoma, çizme)
- d) Kontrendikasyonları

Modül 4: Uygulama Alanları (50 saat)

- a) Akut ve kronik ağrılar
- b) Ligamentöz instabiliteler
- c) Baş ve boyun yaralanmaları
- d) Sırt ve göğüs kafesi yaralanmaları
- e) Sırt ve bel yaralanmaları
- f) Pelvis ve sakroiliak eklem yaralanmaları
- g) Karın bölgesi yaralanmaları
- h) Üst ekstremiteler yaralanmaları
  - I. Omuz yaralanmaları
  - II. Dirsek yaralanmaları
  - III. El bileği ve el yaralanmaları
- i) Alt ekstremiteler yaralanmaları
  - I. Kalça ve uyluk yaralanmaları
  - II. Diz ve alt bacak yaralanmaları
  - III. Ayak bileği ve ayak yaralanmaları

Modül 5: Yan etki ve komplikasyonlarda acil müdahale (5 saat)

- p) Temel yaşam desteği (çocuk ve erişkinlerde) prensipleri
- q) Kanamalarda ilkyardım
- r) Bilinç bozukluklarında ilkyardım
- s) Yaralanmalarda ilkyardım
- t) Şokta ilkyardım uygulamaları nelerdir?
- u) Kan şekeri düşmesinde ilkyardım nasıl olmalıdır?
- v) Arı sokmalarında ilkyardım nasıl olmalıdır?
- w) Hasta/yaralı taşıma teknikleri
- x) Hayat kurtarma zinciri nedir?
- y) İlkyardımın abc si nedir?
- z) Alerjik reaksiyonlarda acil müdahale
- aa) İlkyardımcının bilmesi gereken ve vücudu oluşturan sistemler nelerdir?
- bb) Yaşam bulguları ile ilgili önemli göstergeler nelerdir
- cc) Bilinç durumunun ve vital fonksiyonların değerlendirilmesi
- dd) Hava yolu, solunum ve dolaşımın değerlendirilmesi

B) PRATİK EĞİTİM PROGRAMI: (30 SAAT)

- a) Asepsi-antisepsi
- b) Hastanın hazırlanması, anamnez, fizik muayene pratiği

- c) Tanı koyma ve tedavi uygulama pratik uygulaması
- d) Ağrılı hastalara yaklaşım ve uygulama
- e) Seans aralıkları, sayısı, dozaj ve uygulama teknikleri
- f) Manuel Uygulama Yöntemleri
- g) İğneleri ve Enjektör kullanımı
- h) Yardımcı cihazlar ve uygulanması
- i) Uygulama Teknikleri, Dermis içi teknik, Nappage tekniği, Nokta enjeksiyon tekniği, intraartiküler
- j) Seçilecek ürünlerin hazırlanması
- k) Karışım hazırlanırken dikkat edilecek hususlar

TASLAK

REFLEKSOLOJİ

1) TANIM

El, ayak tabanındaki ve kulaklarda zone ilişkili, vücudun tüm bölümleri, organ ve bezleriyle ilgili yönlendirici refleks alanların mevcudiyeti prensibine dayanır. Bu refleks alanlara herhangi bir cihaz, malzeme, krem, losyon kullanmadan sadece basınç uygulanır. Refleksoloji spesifik hastalıkların tanısı, tedavisi veya eklem mobilizasyonu ve manupilasyonunu içermez.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

İlgili alanda uygulama sertifikası olan hekim ve hekim gözetiminde sağlık meslek mensubudur.

3) REFLEKSOLOJİ ENDİKASYONLARI

Aşağıdaki tüm endikasyonlarda tedaviyi destekleyici yöntem olarak uygulanabilir.

ÜNİTELERDE UYGULAMA ALANLARI VE ENDİKASYONLARI

Kardiyovasküler ve lenfatik sistem bozuklukları,
Stres

İmmun sistemi güçlendirme,

Fonksiyonel reflü, bulantı, kusma, konstipasyon

İrritable barsak sendromu,

Mekanik kas- iskelet sistemi ağrıları,

Astım

Egzema,

Migren,

Anksiyete

Organik olmayan uyku bozuklukları

Organik olmayan enkoprezis

Üriner inkontinans durumlarında yardımcı yöntem olarak kullanılır.

UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

Panik atak,

Hemipleji,

Cerebral palsi,

Multiple skleroz gibi hastalıklarda genel rehabilitasyon uygulamalarına yardımcı olarak kullanılabilir,

Kanser ağrılarını ve kemoterapinin yan etkilerini hafifletmek,

Doğum ağrılarının azaltılması.

4) KONTRENDİKASYONLAR

Öyküde akut enfeksiyonlar,

Ateşli durumlar,

Ayakta aktif gut artriti,

Derin ven trombozu,

Kontrol edilemeyen kan basıncı,

Kalp krizi,

Kalp pili,

Senkop sonrası epizod,
Akut cerrahi durumlar,
Safra kesesi-böbrek taşları,
Uygulama bölgesinde açık ve kapalı yaralar,
Gebeliğin ilk üç ayı.

5) REFLEKSOLOJİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

Hekimler için eğitimin 20 saati teorik, 40 saati pratik olarak uygulanır.

Diğer sağlık personeli için en az 200 saat teorik eğitim ve 50 saat pratik uygulama olmalıdır.

Eğitime katılan adayların en az 10 vaka görmesi ve raporlaması zorunludur.

Hekim eğitim programı;

A-Hekimler için 60 saatlik eğitimin, 20 saati teorik, 40 saati pratik olarak planlanır.

a)Teorik Eğitim (20 saat)

MODÜL-1

Refleksoloji tanımı ve tarihçesi	2 saat
Refleksoloji kuramları	2 saat
Nöroanatomi	2 saat
Nörofizyoloji	2 saat
Refleksolojide endikasyon ve kontrendikasyonlar	2 saat
Refleksolojinin terapötik etkileri	2 saat
Ayak ve el refleksoloji haritalarını yorumlama	2 saat
Medulla spinalis noktaları ve refleksolojinin etkileri	1 saat
Beyin haritasının el ve ayaktaki uygulama noktaları	2 saat
Sempatik ve Parasempatik sistem regülasyonu ve hastalıklar üzerindeki etkileri	1 saat
Hastalıklar, refleksoloji çalışma bölgeleri ve uygulamaları	2 saat

b)Pratik Eğitim (40 saat)

MODÜL- 2

Refleksolojide ayak ve el çalışmaları	2 saat
Refleksoloji sırasında gelişen fizyolojik,psikolojik değişiklikler	4 saat
Refleksoloji uygulama teknikleri	6 saat
Refleksoloji uygulama görüntüleri	4 saat
Ayak ve el şablonları	2 saat
Kanıt dayalı tıp modülü, bilimsel araştırma planlama ve metodolojisi	4 saat
Vücut anatomisi ve organ sistemlerinin el ve ayaktaki uygulama noktaları	2 saat
Beyin yapısı bölümleri ve el ve ayaktaki uygulama teknikleri	2 saat
Refleksolojide Sempatik ve Parasempatik Sistemin hastalıklar üzerindeki etkisi çalışma bölgeleri	2 saat
Genel vücut ağrıları ve refleksolojik uygulama teknikleri	2 saat
Psikolojik rahatsızlıklara refleksolojik yaklaşımı	2 saat
Ayak ve el üzerinde genel uygulamalar	2 saat
Pratik çalışmalar vaka tartışmaları	4 saat
Genel hastalıklar, refleksoloji çalışma bölgeleri ve uygulamaları	2 saat

Sağlık meslek mensupları eğitim programı;

Sağlık meslek mensupları için 200 saat teorik eğitim ve 50 saat pratik uygulama eğitimi verilir.

a)Teorik Eğitim

Modül 1

Refleksoloji tanımı ve tarihçesi	2 Saat
Refleksoloji kuramları	20 saat
Refleksoloji uygulamasının endikasyon ve kontrendikasyonları	10 saat
Refleksolojinin terapötik etkileri	10 saat
Anatomi ve fizyolojiye giriş	4 saat
Vücut anatomisi ve sistemler	10 saat

Modül 2

Sinir Sistemi görevleri temel sinir sistemi hastalıkları ve refleksoloji ilişkisi	10 saat
Medulla Spinalis ve refleksoloji ilişkisi	6 saat
Sindirim Sistemi ve temel hastalıkları ile refleksoloji ilişkisi	10 saat
Dolaşım sistemi ve temel hastalıkları ile refleksoloji ilişkisi	10 saat
Boşaltım sistemi ve temel hastalıkları ile refleksoloji ilişkisi	10 saat
Solunum sistemi ve temel hastalıkları ile refleksoloji ilişkisi	10 saat
Lenf sistemi ve temel hastalıkları ile refleksoloji ilişkisi	10 saat
Üreme sistemi temel hastalıkları ile refleksoloji ilişkisi	10 saat
Hormonal sistemler ve genel hormonal hastalıklarla refleksoloji ilişkisi	10 saat

Modül-3

Beyin yapısı, bölümleri	4 saat
Hipotalamus ve hipofizin görevleri, önemi	4 saat
Ayak ve el refleksoloji haritalarını yorumlama	10 saat
Kanıt dayalı tıp modülü, bilimsel araştırma planlama ve metodolojisi	10 saat
Medulla spinalis noktaları refleksoloji işleyişi	2 saat
Beynin yapısı, bölümleri, el ve ayaktaki işleyişi	4 saat
Sempatik ve Parasempatik Sistem regülasyonu ve hastalıklar üzerindeki etkileri	4 saat
Hastalıklar ve refleksoloji çalışma bölgeleri ve uygulamaları	10 saat

b)Pratik Eğitim

Modül-4

Refleksolojide ayak ve el çalışmaları	2 saat
Refleksoloji sırasında neler hissedilir ?	4 saat
Refleksoloji uygulama teknikleri	4 saat
Refleksoloji uygulama görüntüleri ve videoları	4 saat
Refleksoloji uygulama teknikleri ve sıralamaları	6 saat

Ayak ve el şablonları	2 saat
Dünyada refleksoloji uygulamaları ve videoları	4 saat
Vücut anatomisi ve organ sistemlerinin el ve ayaktaki uygulama noktaları	2 saat
Beyin yapısı, bölümleri, el ve ayaktaki uygulama teknikleri	2 saat
Refleksolojide Sempatik ve Parasempatik Sistemin hastalıklar üzerindeki etkisi çalışma bölgeleri	2 saat
Genel vücut ağrıları ve refleksoloji ilişkisi ile uygulama teknikleri	4 saat
Psikolojik rahatsızlıklar ve refleksoloji ilişkisi, uygulama noktaları	2 saat
Ayak ve el üzerinde genel uygulamalar	4 saat
Pratik çalışmalar vaka tartışmaları	4 saat
Genel hastalıklar ve refleksoloji çalışma bölgeleri ve uygulamaları	4 saat

TASLAK

OSTEOPATİ

1) TANIM

Osteopati, hastalıklarda kas-iskelet sisteminin etkinliği üzerinde duran, bir sinirin veya omurilikten gelen sinirlerin fiziksel veya duyuusal etkilenmesinden dolayı organlarda görülen, özellikle eklemlerdeki fizyolojik bozuklukların ve hareket kısıtlılığını düzeltme, fonksiyonel bozuklukları ve ağrıları giderme amacıyla kullanılan uygulama yöntemidir.

2) UYGULAMAYA YETKİLİ PERSONEL

İlgili alanda sertifikalı hekim, kendi alanında uygulamak üzere diş hekim veya hekim gözetiminde lisanslı yardımcı sağlık personeli.

3) OSTEOPATİ UYGULAMA ENDİKASYONLARI

a) ÜNİTELERDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

- Somatik fonksiyon bozukluklarına bağlı rahatsızlıklar
- Kas iskelet sistemi fonksiyon bozukluklarında

b) UYGULAMA MERKEZLERİNDE UYGULAMA ENDİKASYONLARI

- Vissero-somatik fonksiyon bozukluklarına bağlı rahatsızlıklar

4) KONTRENDİKASYONLAR

- Ağrı nedeniyle uygulamanın istenmemesi,
- Direkt teknikler için kontrol altında olmayan şüpheli kanamalar, uzamış kanama zamanı,
- Yüksek tedavi seviyelerinde antikoagölan kullanımı,
- İleri kanama/pıhtılaşma bozuklukları, hemofili,
- İnternal fiksasyon, total eklem protezi olan bölgeye manipölasyon uygulanamaz.
- Kemik ve eklem stabilitesini bozacak; neoplazm, metastatik hastalık, süpüratif artrit, osteomyelit, septik artrit, kemik tüberkülozu,
- Akut fraktür,
- Akut kemik veya kas içi hematom,
- Down sendromu,
- Akut psikoz.

5) BULUNDURULMASI ZORUNLU CİHAZ VE MALZEMELER

Uygulama yapılan birimlerde ve eğitim merkezlerinde standart osteopati manipölasyon için uygun bir müdahale yatağı bulunması gerekir.

6) OSTEOPATİ SERTİFİKALI EĞİTİM MÜFREDATI

Tabip ve diş tabibine yönelik 1350 saatlik teorik ve uygulamalı eğitim programından başarılı olanlara “Osteopati Sertifikası” verilir. Eğitim süresinin 650 saati pratik olarak tasarlanır. Lisanslı sağlık meslek mensupları için 2800 saatlik eğitim programı uygulanır. Bu programın 1000 saati pratik uygulama olmalıdır

a) Hekimler için Eğitim Programı

Hekimler için 1350 saatlik eğitim programı uygulanır. Eğitim süresinin 650 saati pratik olarak tasarlanmıştır.

1) Teorik Eğitim:

Teorik eğitim süresi en az 700 saat planlanır. Teorik eğitim toplam 6 modülden oluşmaktadır. Bunlar;

- Modül 1: Osteopatik kavramsal modeller
- Modül 2: Osteopatik tanı ilkeleri
- Modül 3: Osteopatik manüplatif teknikler ve tedaviler
- Modül 4: Osteopatik tedavide bölgesel yaklaşımlar
- Modül 5: Osteopatik tıp bilimsel araştırmalarına yaklaşım
- Modül 6: Hastalıkların tedavisinde osteopatik yaklaşım

MODÜL 1: OSTEOPATİK KAVRAMSAL MODELLER

Amaç: Osteopatinin tarihi ve felsefesi, sistemlerin fonksiyonel anatomisi, yapı fonksiyon modelleri ve ilişkileri, ağrı yönetimi, bağ doku ve tensegrity, dokunma ve algılama, somatik disfonksiyon ve belirtileri, nöroendokrin bağışıklık sistemleri, otonom sinir sistemi ile arter, lenf ve venöz sistemleri, kas-iskelet sistemi ve omurganın biyomekaniği ve kinezyolojisi hakkında temel ve fonksiyonel bilgileri vermektir.

EGİTİM PROGRAMI	SAAT
Osteopati tarihi ve felsefesi	4
Osteopati terminolojisi ve ilkeleri	10
Fonksiyonel Anatomi	10
Nöro-anatomi	10
Lenfatik sistem fizyolojisi ve anatomisi	5
Osteopatik tedavinin yapı / fonksiyon içeren 5 modeli	6
Somatik disfonksiyon, somatik fasilitasyon, visserosomatik entegrasyon	10
Solunum mekaniği, solunum ve dolaşım modeli	5
Ağrı, algılama ve dokunma mekaniği	6
Kronik ağrı yönetimi	8
Psikinöro bağışıklık temel mekanizması	15
Stres yönetimi	4
Fizyolojik beden ritmi ve biotipoloji	5
Vissero-somatik entegrasyon	10
Spinal ve periferel biyomekaniği	20
Farmakoloji	6
Vücudun bağ doku ağı ve tensegrity	20
TOPLAM	154
GÖZLEM	20

MODÜL 2: OSTEOPATİK TANI İLKELERİ

Amaç: Hasta muayene yöntemlerini, yöntemlerin osteopatik bakış açılarını, hastalıkların ve şikayetlerin oluşum mekanizmalarını, muayene algoritma sırası, ayırıcı tanı ilkelerini, palpasyon ve perküsyon uygulama esaslarını, ayırıcı tanıda görüntüleme yöntemleri ve esasları konusunda ayrıntılı bilgi vermeyi planlar.

İÇERİK	SAAT
--------	------

Osteopatik muayene ilkeleri <ul style="list-style-type: none"> • Yapısal unsurlar • Somatik disfonksiyon • Myofasyal-artiküler unsurlar • Visseral-otonomik unsurlar • Fizik muayene algoritması 	14
Osteopatik Kas iskelet sistem muayenesi	12
Spinal bölge eklem hareket açıklığı <ul style="list-style-type: none"> • Servikal omurga • Torakal omurga • Lumbar omurga 	8
Osteopatik palpasyon kriterleri <ul style="list-style-type: none"> • Gözlem • Sıcaklık • Cilt topografya ve yapısı • Fasya • Kas • Tendon • Bağ • Sürtmeye bağlı eritem • Perküsyon 	12
Intersegmental Hareket Testi	12
Osteopatik tanıda görüntüleme yöntemleri	12
TOPLAM	70
GÖZLEM	130

MODÜL 3: OSTEOPATİK MANÜPLATİF TEKNİKLER VE TEDAVİLER

Amaç: Tanı ve tedavi de osteopatik yaklaşım kriterleri, teşhis sonrası uygulanacak manüplatif tekniklerin belirlenmesi, uygulama endikasyonları, uygulama teknikleri, yan etkileri ve olası komplikasyonları, osteopatik tıpta uygulanan klasik ve modern yaklaşımların uygulanışları, doğrudan ve dolaylı uygulanan teknikler, dengeleyici tekniklerin yanı sıra kombine, refleks tabanlı ve sıvı temelli tekniklerin izahı, uygulama teknikleri hakkında bilgilerin verilmesi planlanmaktadır.

İÇERİK	SAAT
Klasik yaklaşımları <ul style="list-style-type: none"> • Thrust (Yüksek Hız / Düşük Şiddet) Yaklaşımı • Kas Enerji Yaklaşımı • Miyofasiyal Salıverme Yaklaşımı • Kraniyal Alanında Osteopati • Gerilme ve karşı-gerilme Yaklaşımı • Yumuşak Doku / artikülatör Yaklaşımı • Lenfatik Yaklaşımı 	120
Modern yaklaşımları <ul style="list-style-type: none"> • Dengeli Ligaman Gerginliği ve Ligaman Eklem Gerilmesi • Kolaylaştırılmış Pozisyonel Salınım • Nöromusküler Yapıların Progresif İnhibisyonu • Fonksiyonel Tekniği • Visceral Manipülasyon 	120

<ul style="list-style-type: none"> • Still Tekniği • Chapman Yaklaşımı • Fulford Perküsyon 	
TOPLAM	240
GÖZLEM	300

MODÜL 4: OSTEOPATİK TEDAVİDE BÖLGESEL YAKLAŞIMLAR

Amaç: Osteopatik patolojilerin tanısı, ayırıcı tanısını yapma, osteopatik uygulamaların endikasyonları, yan etkileri ve komplikasyonları, bölgesel osteopati uygulama kriterleri, tanı ve tedavi ilkeleri hakkında bilgi sahibi olması amaçlanır.

İÇERİK	SAAT
Osteopati uygulaması endikasyonları, kontrendikasyonları ve komplikasyonları	5
Baş ve oksipital bölge sağlığı	10
Servikal omurga sağlığı	10
Torakal ve kaburga sağlığı	10
Bel bölge sağlığı	10
Pelvis ve sakrum sağlığı	10
Abdominal bölge sağlığı	10
Kalça, diz, ayak bileği ve ayak sağlığı	10
Omuz, dirsek, el bileği ve el sağlığı	10
Kemik patolojileri	10
Bağ ve yumuşak doku patolojileri	10
TOPLAM	105
GÖZLEM	100

MODÜL 5: OSTEOPATİK TIP BİLİMSSEL ARAŞTIRMALARINA YAKLAŞIM

Amaç: Kanıta dayalı osteopati araştırmalarının yapılma metotları, temel ilkeri, öncelikleri, istatistik çalışmalarını, araştırma etiği, osteopatik tıbbi araştırmaların geleceği, yayına hazırlama çalışmalarını hakkında bilgi verilmesi planlamak

İÇERİK	SAAT
Osteopatik tıp araştırma temelleri ve metodolojisi	6
Osteopatik tıpta araştırma öncelikleri ve etiği	4
Osteopatik tıp araştırma geliştirme ve destekleme	5
Biyo-davranışsal araştırma	5
Osteopatik tıbbi araştırmaların geleceği	5
TOPLAM	25
GÖZLEM	20

MODÜL 6: HASTALIKLARIN TEDAVİSİNDE OSTEOPATİK YAKLAŞIM

Amaç: Detaylı hasta anamnezinin alınması, ayrıntılı fiziksel ve klinik muayene, sistem patolojisi ve hastalıklarında doğru ve ayırıcı tanı ve tedavi ilkelerine osteopatik yaklaşım konusunda detaylı bilgiler verilecektir. Temel laboratuvar ve görüntüleme verilerini sentezleme yeteneğini geliştirme. Klinik problemleri akılcı çözüme bilgisi edinme. Klinik araştırma ve uygulamalarına bütüncül yaklaşma ve temel yaşam desteği ve ilk yardım bakımı hakkında yeterli bilgilere sahip olma planlanmaktadır.

İÇERİK	SAAT
Koruyucu halk sağlığı-hasta eğitimi	2
Tamamlayıcı tıp ve alopatik tıp içinde osteopatinin yeri	6
Sağlığın iyileştirilmesi ve korunması	3

Zihin beden tıbbı	2
Klinik psikoloji	4
Kronik Kardiyovasküler Hastalıklar	4
Kontrolsüz Astım	4
Demanslı Yaşlı Hasta ve geriatrı	2
Çocukta kulak ağrısı	2
Akut Bel Ağrısı	10
Kronik Ağrı ve Depresyon	4
Dispne	4
Baş Dönmesi	4
Karın Ağrısı	4
Rinosinüzit	4
Sindirim sistemi rahatsızlıkları	6
Kan basıncı hastalıkları	4
Akut Boyun Ağrısı	8
Kas ağrıları	5
Gebelikte Bel Ağrısı	3
Gebelik ve alt ekstremitte şişmeleri	3
Eklem Hastalıkları	5
Spor yaralanmaları	10
Servikojenik Başağrısı	2
Dismenore	2
TOPLAM	107
GÖZLEM	80

2) Pratik Eğitim: 650 saat

Gözetim altında pratik uygulamalar sırasında vaka kayıt sayısı en az 150 olmalıdır. Pratik uygulama saati 650 olmalıdır. Her modül periyodunun tamamlanması üzerine, adayların teorik bilgileri ve klinik yeterlilikleri resmi sınav aracılığıyla bağımsız değerlendirilir

b) Sağlık meslek mensupları için Eğitim Programı

Lisans mezunu sağlık meslek mensupları için 2800 saatlik eğitim programı uygulanır. Bu programın en az 1000 saati pratik uygulama olmalıdır.

1) Teorik Eğitim

Teorik eğitim süresi en az 1800 saat planlanır. Teorik eğitim içeriği toplam 6 modülden oluşmaktadır. Bunlar;

- Modül 1: Temel bilimler
- Modül 2: Klinik bilimler
- Modül 3: Osteopatik bilimler
- Modül 4: Osteopatik manüplatif teknik ve beceri
- Modül 5: Bölgesel osteopatik yaklaşım
- Modül 6: Hastalıkların yönetiminde osteopatik yaklaşım

MODÜL 1: TEMEL BİLİMLER

Amaç: Osteopatinin tarihi ve felsefesi, sistemlerin temel ve fonksiyonel anatomileri, temel mikrobiyoloji, biyokimya ve hücresel fizyolojileri, nöroendokrin bağışıklık sistemleri, otonom sinir sistemi ile arter, lenf ve venöz sistemleri ile kas-iskelet sistemi ve omurganın biyomekaniği ve kinezyolojisi hakkında temel bilgileri vermektir.

İÇERİK	SAAT
Temel ve fonksiyonel Anatomi	35
Histoloji ve temel embryoloji	30
Nöro-anatomi	25
Temel bakterioloji	15
Temel biyokimya	30
Hücrel fizyoloji	30
Osteopati tarihi ve felsefesi	18
Osteopati terminolojisi ve ilkeleri	20
Sosyoloji	5
Psikoloji / Psikosomatik	8
Beslenme	30
Nöroloji / nörobilim	24
Spinal ve periferel biyomekaniği	20
Anamnez ve fizik muayene ilkeleri	40
Farmakoloji	20
Vücudun bağ doku ağı	20
TOPLAM	370
GÖZLEM	50

MODÜL 2: KLİNİK BİLİMLER

Amaç: Bu modülde sağlık ve hastalık modelleri, hastanın güvenliği, hakları ve etiği, sistemlerin patolojisi ve patofizyolojisi hakkında temel bilgiler, temel ortopedi ve travma, görüntü yöntemleri, beslenme ve temel acil bakımlar hakkında bilgilerin verilmesi planlanmaktadır.

İÇERİK	SAAT
Uygulamalı klinik osteopati	30
Temel ortopedi ve travma	25
Temel radyoloji	6
Beslenme	15
Temel acil bakım	10
Temel sistem patolojileri ve patofizyolojileri	40
Güvenlik ve etik ilkeleri	8
Sağlık ve hastalık modelleri	10
Spinal anatomi ve biyomekaniği	50
Klinik araştırma metodolojisi, analizi ve araştırma etiği	25
Sinir-kas-iskelet sistemi klinik değerlendirme yöntemleri	45
Statik ve dinamik spinal palpasyon	31
TOPLAM	295
GÖZLEM	100

MODÜL 3: OSTEOPATİK BİLİMLER

Amaç: Osteopati tarihçesi ve felsefesi, yapı / fonksiyon ilişkilerini açıklayan osteopatik modeller, klinik biyomekanik, eklem fizyolojisi ve kinetiği ile osteopatik teknikler için etki mekanizmaları hakkında bilgi vermek

İÇERİK	SAAT
Osteopatik tedavinin yapı / fonksiyon içeren 5 modeli	20
Somatik disfonksiyon, somatik fasilitasyon, visserosomatik entegrasyon	20

Spinal anatomi ve biyomekaniği	30
Eklem fizyolojisi ve kinetiği	25
Ağrı mekaniği ve algılama	25
Kronik ağrı yönetimi	25
Psikinöro bağışıklık temel mekanizması	15
Stres yönetimi	10
TOPLAM	170
GÖZLEM	150

MODÜL 4: OSTEOPATİK MANÜPLATİF TEKNİK VE BECERİ

Amaç: Osteopatik patolojilerde yaklaşım kriterleri, uygulanacak manüplatif tekniklerin belirlenmesi, uygulama endikasyonları, uygulama teknikleri, yan etkileri ve olası komplikasyonları, osteopatik tıpta uygulanan klasik ve modern yaklaşımların uygulanışları, doğrudan ve dolaylı uygulanan teknikler, dengeleyici tekniklerin yanı sıra kombine, refleks tabanlı ve sıvı temelli tekniklerin izahı, uygulama teknikleri hakkında bilgilerin verilmesi planlanmaktadır.

İÇERİK	SAAT
Klasik yaklaşımları <ul style="list-style-type: none"> • Thrust (Yüksek Hız / Düşük Şiddet) Yaklaşımı • Kas Enerji Yaklaşımı • Miyofasiyal Salıverme Yaklaşımı • Kraniyal Alanında Osteopati • Gerilme ve karşı-gerilme Yaklaşımı • Yumuşak Doku / artikülasyon Yaklaşımı • Lenfatik Yaklaşımı 	200
Modern yaklaşımları <ul style="list-style-type: none"> • Dengeli Ligaman Gerginliği ve Ligaman Eklem Gerilmesi • Kolaylaştırılmış Pozisyonel Salınım • Nöromusküler Yapıların Progresif İnhibisyonu • Fonksiyonel Tekniği • Visceral Manipülasyon • Still Tekniği • Chapman Yaklaşımı • Fulford Perküsyon 	200
TOPLAM	400
GÖZLEM	300

MODÜL 5: BÖLGESEL OSTEOPATİK YAKLAŞIM

Amaç: Osteopatik patolojilerin tanı sonrası yapılacak test ve uygulamaların endikasyonları, yan etkileri ve komplikasyonları, bölgesel osteopati uygulama kriterleri, kas-iskelet ve sinir sistemlerinin klinik değerlendirilmesi ilkeleri hakkında bilgi sahibi olması amaçlanır.

İÇERİK	SAAT
Sinir-kas-iskelet sistemi klinik değerlendirme yöntemleri	50
Statik ve dinamik spinal palpasyon	50
Osteopati uygulaması endikasyonları, kontrendikasyonları ve komplikasyonları	20
Baş ve oksipital bölge sağlığı	20
Servikal omurga sağlığı	20

Torakal ve kaburga sağlığı	20
Bel bölge sağlığı	20
pelvis ve sakrum sağlığı	20
Abdominal bölge sağlığı	20
Kalça, diz, ayak bileği ve ayak sağlığı	20
Omuz, dirsek, el bileği ve el sağlığı	20
Kemik patolojileri	20
Bağ ve yumuşak doku patolojileri	20
TOPLAM	320
GÖZLEM	200

MODÜL 6: HASTALIKLARIN YÖNETİMİNDE OSTEOPATİK YAKLAŞIM

Amaç: Detaylı hasta hikayesinin alınması, fiziksel ve klinik muayene, sistem patolojisi ve hastalıklarında osteopatik yaklaşımı ve ayırıcı tanı ilkelerini öğrenme ve uygulama, temel laboratuvar ve görüntüleme verilerini sentezleme, klinik problemleri akılcı zme bilgisi edinme, klinik araştırma ve uygulamalarına bütüncül yaklaŐma ve temel yaşam desteği ve ilk yardım bakımı hakkında yeterli bilgilere sahip olma

İÇERİK	SAAT
Halk sağlığı-hasta eğitimi	10
Tamamlayıcı tıp ve alopantik tıp içinde osteopatinin yeri	20
Kanıtta dayalı tıp	10
Hasta merkezli model	8
Sağlığın iyileŐtirilmesi ve korunması	15
Zihin beden tıbbı	10
Klinik psikoloji	12
Kronik Kardiyovasküler Hastalık	10
Kontrolsüz Astım	10
Demanslı Yaşlı Hasta	10
Akut Bel Ağrısı	10
Kronik Ağrı Ve Depresyon	10
Dispne	10
Baş Dönmesi	10
Karın Ağrısı	10
Rinosinüzit	10
Akut Boyun Ağrısı	10
Kas ağrıları	10
Gebelikte Bel Ağrısı	10
Gebelikte Alt Ekstremitte Şişmeleri	10
Eklem Hastalıkları	10
Spor yaralanmaları	10
Servikojenik Başağrısı	10
TOPLAM	245
GÖZLEM	200

b)Pratik Eğitim

Gözetim altında pratik uygulamalar sırasında vaka kayıt sayısı en az 250 olmalıdır. Pratik uygulama saati en az 1000 saat olmalıdır. Her modül periyodunun tamamlanması üzerine, adayların teorik bilgileri ve klinik yeterlilikleri resmi sınav aracılığıyla bağımsız değerlendirilir.